

SPORT. Det säger **Marcus Karlsson** som tillsammans med **Emil Söderlund** sprang totalt 168 kilometer på 24 timmar under helgens ultralopp i Hallsberg, Sverige.

–Efter 22-23 timmar har man svårt att gå och det gör ont precis överallt. Men det är fascinerande att se kroppens reaktion, säger Karlsson. SIDAN 14

Arbetsplatser bereder sig på influensautbrott

NYHETER. Fotbollsprofilen **Peter Sjöblom** är den första på Åland som fått bekräftat att han smittats av den nya influensan. Han insjuknade för ett par veckor sedan i samband med ett domaruppdrag på turneringen Gothia Cup i Göteborg.

Nu är Peter på benen igen och har sitt på det torra medan alla vi andra bara går och väntar.

Försäljningen av munskydd och handsprit har ökat de senaste tre dagarna och Apoteket har tagit in ett extralager. Onödig noja eller nödvändiga försiktighetsåtgärder? På arbetsplatser i Mariehamn har diskussionen om hur man ska förbereda sig inför influensan tagit fart.

–Vi har funderat lite på om vi kan jobba som vanligt om många blir sjuka. Vi har ju mycket

Foto: ANDREAS DIENERT

kundkontakt och blir kanske tvungna att ändra på den servicen i så fall, säger **Peter Kåhre** på Mariehamns stadsbiblioteket. SIDAN 3

Svårt skadad i mopedolycka

NYHETER. En ung man har fått allvarliga skador efter en mopedolycka på Torsholma i Brändö.

Mannen körde av okänd anledning av vägen vid tretiden på natten mot tisdagen. Han för-

des med ambulanshelikopter till universitetssjukhuset i Åbo där han fortfarande vårdas.

Enligt obekräftade uppgifter var ingen annan inblandad i olyckan. Polisen utreder nu händelsen. (tt-s)

Gillar tanke om tunnel. Marianne Jansson tycker att en tunnel till Föglö är en bra idé. Foto: JOHAN ORRE

Byn om Föglötunneln

SOMMARSERIE. Tunneln var det hetaste samtalsämnet när Nyan på byn hälsade på i Föglö Degerby. **Marianne Jansson** stöder tunnelprojektet, men tankarna kring tunneln är lika många som Föglöborna själva.

–Jag tro det är 60 procent emot tunneln och 40 procent för den, säger Marianne Jansson.

Hasse Rosenberg hör till motståndarna.

–Det skulle bli för dyrt och en tunnel är inte säkert, säger han.

SIDAN 4

Kungsgården kan arrenderas igen

NYHETER. När golfplanerna inte blev av väljer landskapet att arrendera ut Grelsby kungsgård med omgivande marker igen.

Redan på 1300-talet tog kronan över gården. Följ med på en snabbtur genom gårdens över 700-åriga historia som innehåller både militära parader och underjordisk självständighetskamp. SIDORNA 10-11

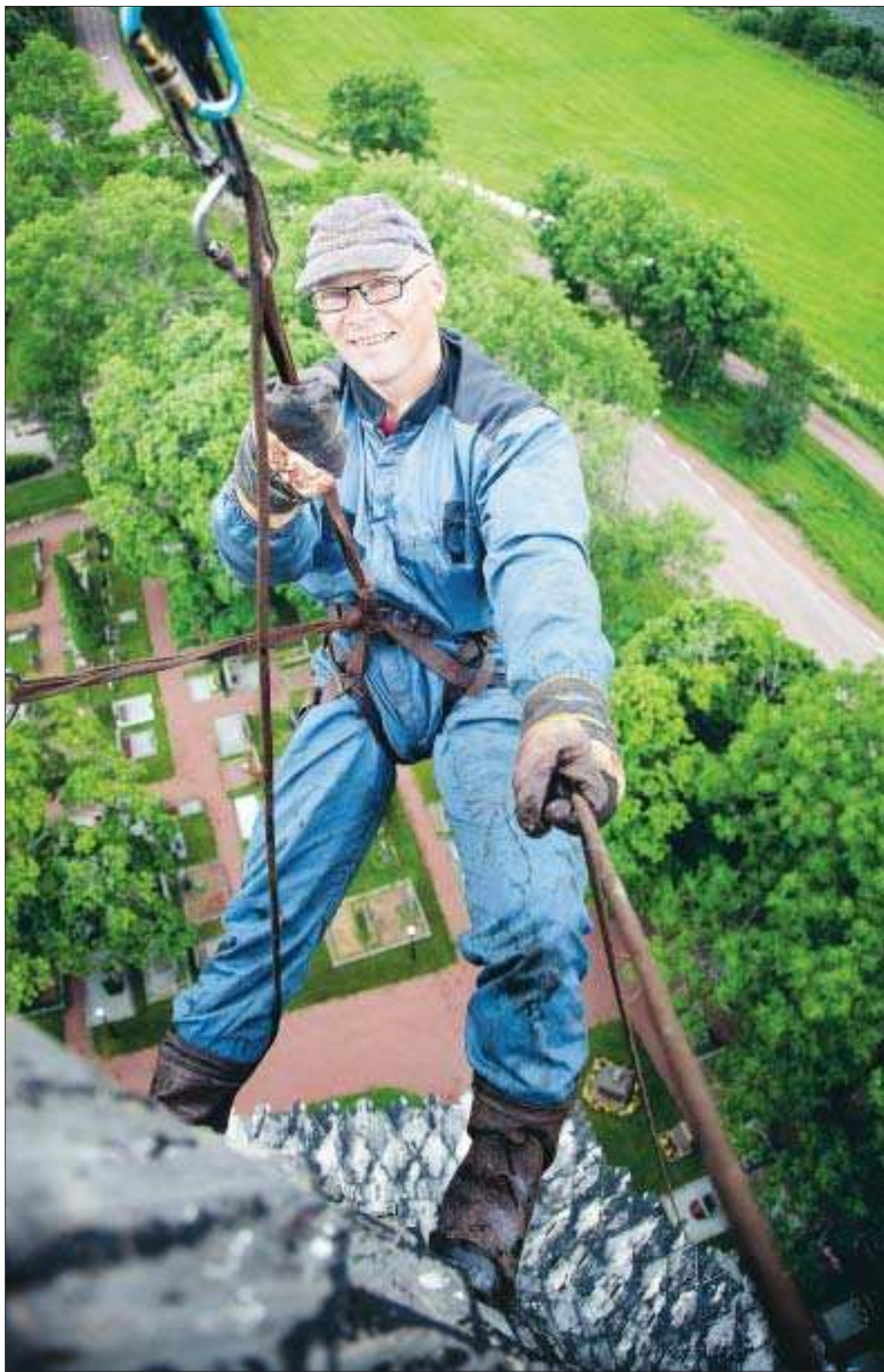
Skarven ökar mindre

MILJÖ. Beståndet av skarv ökar i finländska vatten, men jämfört med tidigare år är ökningen mindre och kan räknas som ”mer normal”.

Detta enligt Finlands miljöcentrals senaste rapport, där man drar slutsatsen att det numera finns cirka 16.000 häckande skarvpar i Finland. SIDAN 2

Gästledare om identitet

OPINION. Sommarens tredje gästskribent på Nyans ledarsida är **Sia Spiliopoulou Åkermark**. Hon är docent i folkrätt och direktör för Ålands fredsinstitut, men också initiativtagare till utställningen Utpost, mellanland, brygga som visas på Ålands konstmuseum. SIDAN 19

Höghöjds målare. Johan Hästö från Kronoby har målat kyrkor sedan 2005. Här hänger han från kyrktornet på Jomala kyrka. Foto: ANDREAS DIENERT

Inget jobb för höjdrädda

REPORTAGE. –Nej, jag är inte höjdrädd, svarar **Johan Hästö** som hänger i ett rep från kyrktornet på Jomala kyrka. I handen håller han en pensel och färgpytsen är fylld med tjära. Johan Hästö är i full fart med att måla taket på tornet på Jomala kyrka. Han har redan målat på kyrkorna i Sottunga, Saltvik och Geta i sommar och efter Jomala står Finströms och Vårdö kyrka på tur.

Johan Hästö kommer från Kronoby och har målat kyrkor sedan 2005.

–Jag gör allt möjligt som ingen annan vill göra, som att måla kyrktorn och tvätta ladugårdar.

Han är även utbildad vildmarksguide och tar med grupper från exempelvis företag och skolor på fjällvandring och forspaddling. SIDAN 13

familjen **6**

Carita Sundström-Olofsson fyller 75 år på lördag och gästar dagens Pratsund.

kultur **8**

Ett operaorium tonsatt av **Lars Karlsson** med text av **Lars Huldén** har urpremiär i Fredrikshamn i slutet av augusti.

folk **20**

Dagens turist **Patricia Komorska** kommer från Polen.

åland 24 i kväll

I kvällens Sommar-tv diskuterar vi svininfluensan med överläkare **Margareta Bondestam**, samt blir det vandring i Joel Petterssons

Fler skarvar häckar i Finland

Det häckande skarvbeståndet i de finländska havsområdena ökade i år med 26 procent, det rapporterar Finlands miljöcentral. Det är dock en mindre ökning än tidigare år.

Enligt centralen finns cirka 16.000 häckande par, varav uppemot 2.700 fått sina bon olagligt förstörda.

Tillväxten av skarvbeståndet i Finland är enligt miljöcentralen numera långsammare och "mer normal".

Det var år 1996 som skarven häckade för första gången i Finland. Under 2000-talet har den årliga ökningen varit i medeltal 62 procent. Den hittills kraftiga ökningen av skarvbeståndet i Finland beror till största del på inflyttning från Södra Östersjön.

Ett skarvpar får i genomsnitt två eller tre flygfärdiga ungar per år. Ungarna börjar häcka när de är två eller tre år gamla.

På 70 kobbar

Finlands miljöcentral uppskattar att det var nästan 10.000 skarvägg och -ungar som i år dödades eller skadades då skarvbon förstördes. Av de 48 skarvkolonier som registrerats, på cirka 70 kobbar, har nästan en tredjedel utsatta för förstörelse av människor.

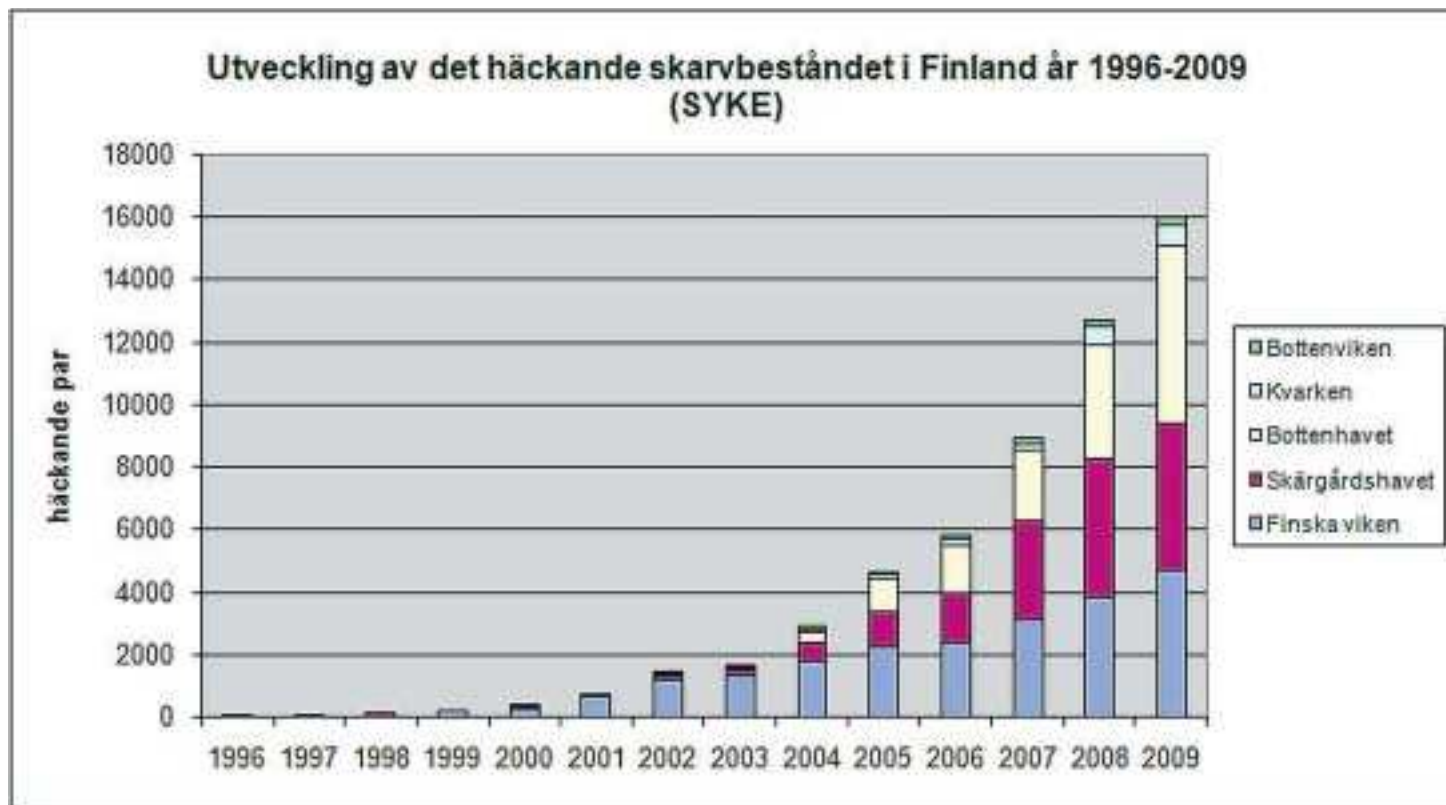
Skarvbeståndet växer snabbast i Bottenhavet. Enligt taxeringen fanns där mer än 5.600 bon, vilket är en ökning på 55 procent jämfört med fjolåret. Både i Skärgårdshavet och i Finska viken var antalet bon cirka 4.600.

Totalt upptäcktes tio nya skarvkolonier, varav sex fanns i Skärgårdshavet, två i Finska viken och två i Bottenviken.

Skyddade områden

Mer än 70 procent av skarvbeståndet häckar inom skyddade områden.

"De flesta skarvkobbar har rika bestånd av andra skärgårdsfåglar som har anpassat sig väl till skarvarna

Grafik: FINLANDS MILJÖCENTRAL

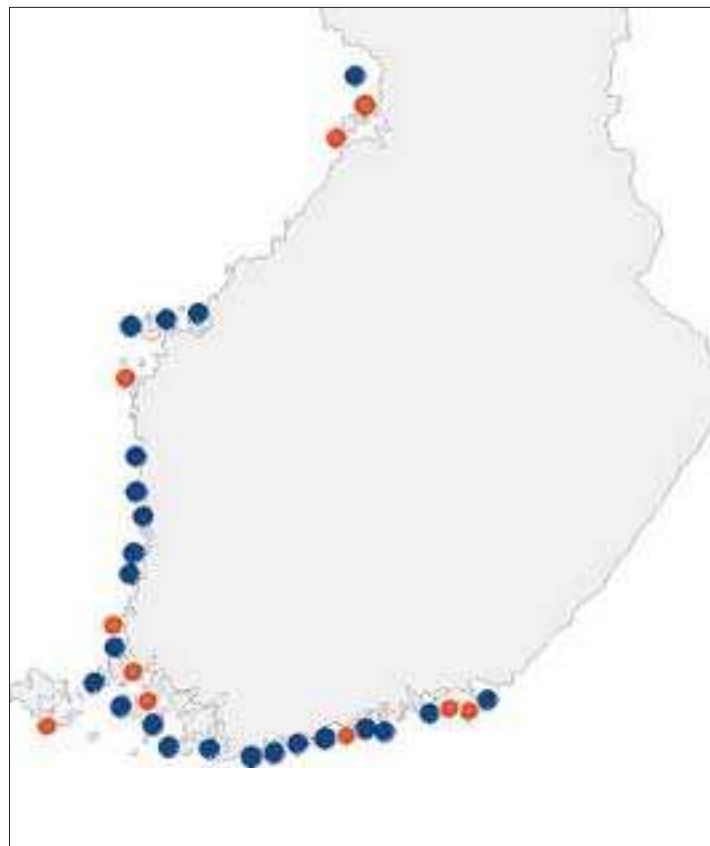

Häckar här också. Skarvkolonier finns i den åländska skärgården och nu har miljöcentralen konstaterat att de även häckar här. Foto: ERKKI SANTAMALA

som nya grannar. På skarvkobbarna har man inte iakttagit fall av förstörelse genom minkar. Särskilt tordmularna, som är känsliga för minkarnas attacker, söker sig till skarvkobbarna där de får häcka i fred. Också många andra fåglar gynnas av skarvkoloniernas

skyddande verkan. Förstörelsen av skarvbon innebär alltså risker också för andra fågelarter som häckar på kobbar." skriver Finlands miljöcentral i sin rapport.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Mellanskarvens häckningsområden år 2009. De gamla häckningsområden är blåa och de nya röda.

Karta: FINLANDS MILJÖCENTRAL

Fakta/Skarvkolonier i Finland

■ Det finns två skarvarter i våra trakter, storskarv och mellanskarv. Det är mellanskarven som invandrat söderifrån och anses ställa till med störst problem.

■ Arealen av en skarvkoloni är i genomsnitt ett hektar.

■ Största delen av skarvarna häckar på marken, bara en femtedel häckade i träd.

■ Förstörelsen av bon på marken har lett till att andelen häckningar i träd har ökat i vissa områden.

■ Enligt miljöcentralen har människor förstört skarvbon inom kommunerna Pernå, Ingå, Raseborg, Kimitoön, Väståboland, Nådendal, Masku, Gustavs, Luvia, Björneborg, Kristinestad, Korsnäs och Korsholm. I de flesta fallen har det gjorts en brottsanmälan till polisen.

■ Ersättningsvärdet för ett förstört bo med ägg eller ungar är 235 euro, detsamma gäller för en vuxen skarv som dödats utan tillstånd.

■ Den första övervakningskameran vid skarvbon togs i bruk i Finland under sommaren. Med hjälp av kameror kan man se vad som pågår i skarvkolonierna. Finlands miljöcentral har bett Gränsbevakningsväsendet om hjälp vid övervakningen av skärgårdsnaturen. Källa: Finlands miljöcentral

Fakta/Den åländska skarvjakten

■ Från och med lördag får även andra än yrkesfiskare ansöka om tillstånd för skyddsjakt av skarv på Åland.

■ Det finns ingen jaktkvot för skarv, men alla fåglar som fålls måste rapporteras in.

■ Den som vill jaga skarv måste ha åländskt jaktkort, ha jakträtt på område där jakt bedrivs samt i övrigt följa jaktlagen för landskapet Åland.

■ Jakttillstånd kan återtas med omedelbar verkan om situationen för skarven kräver det eller om kriterierna för jakten inte följs.

■ Hittills har den åländska polisen inte fått någon anmälan om tjuvjakt på skarv i landskapet. (jo/ab)

FÄRGER OCH TILLBEHÖR...

FÄRGDAG torsdag 30/7

Representant Jan-Erik Leandersson finns på plats hela dagen

Lappi Traditionell linoljebaserad utomhusolfärg. Standardkulörer: vit (A-bas), herrgårdsgul, ockragul, italienröd, gammaldagsröd, grön och svart; C-bas endast för nyansering.

Användningsområden

Nya och tidigare målade trätor, t.ex. uteväggar, fönsterkarmar och foderbräden. Lämpar sig på sågade och hyvlade ytor samt tryckimpregnerat trä

SPECIALPRISER!

Prisexempel:

"DINOS GRÖN"

10 liter

45€

Även Saaga akrylatfärger till FINA PRISER!

BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, TRÄDGÅRD 28 162,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvarhuset.ax

NERA ÖPPET! VARDAGAR 7-18, TORSDAGAR 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRDAGAR 9-15

I väntan på svininfluensan

Handtvätt och munskydd – så skyddar vi oss

De flesta ålänningar verkar ta larmet om svininfluensan med ro. Men på många arbetsplatser har man ändå förberett sig för ett eventuellt influensautbrott.

–Vi har tagit in extra munskydd och handsprit. De senaste tre dagarna har efterfrågan varit större än vanligt, säger André Eriksson på Centralapoteket.

Igår sålde Siv Nyman på Centralapoteket runt femton stycken flaskor handdesinfektionsmedel. Normalt brukar det inte gå åt mer än fem. Hon har märkt en tydlig ökning de senaste dagarna och en handfull personer har även frågat efter munskydd.

Personalen på apoteket följer hela tiden med i utvecklingen och inser att de behöver vara förberedda om influensan bryter ut.

–Men speciellt oroliga är vi inte. Vår roll är ju ändå väldigt liten i det här, sjukvården har nog läget under kontroll, säger André Eriksson.

Sprider baciller

Vid gårdagens morgonkaffe på Mariehamns stadsbibliotek började personalen diskutera svininfluensan.

De funderade bland annat på vilken service de kommer att kunna erbjuda om många i personalen skulle bli sjuka. De har mycket kundkontakt och vid utväxlandet av böcker kan bakterier spridas.

–Men våra datorer är nog ett större problem. Många turister från olika länder kommer in för att använda internet och datorer är större bakteriebomber än böcker, säger bibliotekarie Peter Kähre.

Än så länge har de inte tagit till några andra åtgärder än att de tvättar händerna ofta. Sedan är det bara att vänta på myndigheternas direktiv.

Information

På Ålandsbanken har personalen fått information via intranätet. Hygientips från Institutet för hälsa- och välfärd har skickats ut för att uppmärksamma personalen om vikten av att till exempel nysa i armvecket.

Marie Löfström på personalavdelningen håller även kontakt med företagshälsovården.

–Vi har diskuterat vaccinering av personalen och hur de tycker att vi ska göra om många blir sjuka. Vi är en stor arbetsplats så försvinner tio procent av personalen är det ganska många, säger Marie Löfström. Då är risken att vi inte har personal så att det räcker.

Den ständiga hanteringen av pengar på en bank är självklart en riktigt bakteriefara. Men i början av sommaren placerade man handsprit utanför matsalen för att minska spridningen. Än så länge finns ingen handsprit ute i butiken men om det efterfrågas av kunder kan det bli aktuellt.

Marie Löfström tycker ändå inte att man ska överdramatisera det hela, då skapar man bara oro, menar hon.

En rundringning till några

Tyck till på webben!

Oroas du av svininfluensan? Gå in på nyan.ax och rösta!

av stadens restauranger visar att det inte finns någon oro för svininfluensan. Det är ingenting man har diskuterat bland personalen.

–Vi är ju alltid noga med hygien i köket så vi kör på som vanligt. Sedan får ju sunt bondeförnuft råda, blir man sjuk så går man självklart hem, säger Indigos krögare Björn Ekstrand.

På Mariehamns sommaröppna daghem Ångsbacken låter det likadant. Frekvent handtvätt är en naturlig del av vardagen. Möjligen tror man att det blir ett större problem till hösten då alla sommarlediga barn återvänder.

Text: TANJA LÖNNQVIST

Foto: ANDREAS DIENERT

Förberedd. Siv Nyman har sålt några munskydd de senaste dagarna. Men någon större oro upplever hon inte hos kunderna.

Storsäljare. Centralapoteket har sålt mycket handsprit de senaste dagarna.

Avvaktar. Marie Löfström på Ålandsbanken funderar på hur det ska gå om många i personalen blir sjuka.

Svininfluensan slog till mot fotbollsdomare

–Jag var riktigt dålig.

Det säger fotbollsprofilen Peter Sjöblom som är Ålands första bekräftade offer för den nya influensan A/H1N1.

Han blev sjuk för ett par veckor sedan i samband med ett domaruppdrag på Gothia Cup i Göteborg.

Peter Sjöblom reste söndagen den 12 juli till Göteborg för att delta som domare i den internationella fotbollsturneringen Gothia Cup.

–De första tre dagarna dömde jag två matcher per dag, på torsdagen hade jag fyra, berättar Peter.

–På eftermiddagen började jag känna mig svag, trött och öm. På fredag morgon hade jag hög feber och kastade upp. Först svimmade

jag en gång och så ramlade jag ihop en gång till.

Hjälp hem

Peter Sjöblom fördes till Östra sjukhuset i Göteborg där man genast tog ett blodprov, ett snabbtest för svininfluensa.

–Det provet visade ingenting men jag skulle få veta i början av följande vecka vad de andra proven gav för resultat.

Peter fick lämna sjukhuset på lördag och på söndag fick han hjälp av en familjemedlem att ta sig hem till Åland. På onsdag fick han veta från Göteborg att provresultaten bekräftade att han hade just den nya influensan.

Flera smittade

Peter Sjöbloms läkare på ÅHS lär dock vara lite tvek-

sam till diagnosen.

–Han vill se det svart på vitt på pappren från Göteborg först. Symptomen jag hade överensstämmer inte helt med de vanliga symptomen som förbinds med den nya influensan och enligt läkaren har jag också haft det tuffare än genomsnittet, säger Peter.

Enligt honom tror läkaren att utmattning kan spela en roll i sammanhanget.

–Men jag läste i svenska tidningar att minst fem eller sex har blivit smittade under Gothia Cup.

Springer igen

–Jag hoppas i alla fall att det har varit den nya influensan så att jag är immun inför hösten.

Hur sjuk har du varit?

–Jag var riktigt dålig. De två första dygnen var jag jättesjuk.

Efter det har jag känt mig slö och trött. På måndagen var jag ute på min första promenad och nu på lördag skall jag vara i farten och springa igen!

I karantän

Inte bara Peter Sjöblom utan också personer som är närstående har hållit sig isolerade sedan provsvaren kom från Göteborg.

–Vi har varit i karantän. Men före provsvaren kom hann jag ju träffa vänner och arbetskamrater så vi får hoppas att de inte blev smittade, säger Peter.

–Ingen av mina närstående har insjuknat, åtminstone inte ännu.

Oroas du av svininfluensan?

Matti Lindstedt, Mariehamn:

–Inte ännu men jag tänker vaccinera mig när vaccinet kommer. Jag hoppas att vi ska slippa den.

Gunilla Häggblom, Snäckö:

–Delvis, jag vill att mina barnbarn ska få vaccin i tid och min dotter som har astma. Jag blev själv väldigt sjuk i influensan som var för tre år sedan.

Carolina Stefanakis, Mariehamn:

–Inte alls. Och jag kan tycka att vissa är lite väl nojiga.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Både ja och nej till tunnel på Föglö

Gillar tanke om tunnel. Marianne Jansson tycker att en tunnel till Föglö är en bra idé.

Foto: JOHAN ORRE

På Föglö är tankarna kring tunneln blandade.

Många är starkt motståndare till det eventuella tunnelbygget medan andra tycker att det kan ge kommunen en skjuts framåt när det kommer till näringsliv och att bromsa utflyttningen - någonting som alla skärgårdskommuner har problem med.

Marianne Jansson från Föglö är positiv till tunnelbygget.

–Jag tror det kommer bli ett lyft för inflyttningen och näringsliv om en tunnel byggs säger Marianne Jansson.

Idag flyttar ungdomarna från Föglö när de är 16 år gamla för att det inte finns pendelmöjligheter efter högstadiet, men om en tunnel byggdes finns större möjligheter att ordna kollektivtrafik mellan Föglö och Mariehamn.

Vad tror du om att högstadieskolan kan försvinna om man bygger tunnel?

–Nej det tror jag inte kommer att hända. Varför skulle man ta bort högstadieskolan bara för att man bygger en tunnel. Kanske det till och med blir så att de från Lumparland börjar gå i högstadie i Föglö om det är för många i Kyrkby.

Tunneln underlättar inte bara för Föglöborna utan även Kökarborna skulle få en mycket kortare resväg till och från Kökar då en kort tur kunde läggas in. Kökarborna är i stor sett positiva till en kortare förbindelse. I övrigt är skärgårdskommunerna ganska negativt inställda till tunnelbygget.

–Till exempel turen Sottunga - Långnäs skulle ju finnas kvar, det är en bra och snabb tur som jag tror upp-

skattas av många, säger Marianne Jansson.

60/40

På Föglö är tankarna enligt henne ganska spridda men hon tror fortfarande att det finns ett större motstånd mot tunneln än vad det finns förespråkare.

–Jag skulle säga att det är 60/40 emot tunneln, säger Marianne Jansson.

Näringslivet skulle också

utvecklas. De som jobbar på skärgårdsfärjorna skulle inte bli av med några jobb eftersom tunneln ligger så långt fram skulle en avveckling av färjpersonalen kunna ske. Även rent konkret skulle näringslivet utvecklas genom att man får hit fler företag såsom en eventuell privat entreprenör till färjtrafiken som fortfarande måste finnas kvar.

–Eftersom lätt trafik såsom cyklar inte kan färdas i tunneln måste det fortfarande finnas en färja som trafikerar på den här turen.

Marianne Jansson tror att privata färjentreprenörer skulle kunna vara intresserade av att sköta en privatägd linje för cykelfärjor och transport av annan lätt trafik.

–Man skulle givetvis ta

betalt av färjtrafikanterna, då får de turister som vill ha skärgård sin skärgård och vi som faktiskt bor här och håller Föglö flytande får en chans att utveckla vårt samhälle.

Evakueringstunnel

Enligt EU-direktiv sägs det vara önskvärt med en evakueringstunnel för säkerhetsskal, men det verkar inte som om en tunnel för evakuering är klart i Föglötunnelsfallet.

–Det är givetvis önskvärt med en evakueringstunnel, man måste ju kunna komma ur tunneln på något sätt om krockar eller andra olyckor sker, säger hon.

Så egentligen måste man bygga två tunnlar om det här ska fungera.

Tycker du att man ska folkomrösta om den här frågan?

–Vem ska i så fall få rösta? Är de personer som är skrivna på Föglö, de som har sina sommarställen eller hela Åland som ska få rösta i den här frågan. Att folkomrösta känns problematiskt, säger Marianne.

En bro då?

En bro skulle också bli väldigt dyr, som tunneln eftersom man måste bygga den väldigt hög så båtar som går i faret skulle klara av att gå under den, men visst skulle det vara trevligare med en bro än en tunnel.

JOHAN ORRE
johan.orre@nyan.ax

Föglöborna om Föglö:

1. Vad tycker du bäst om med Föglö.
2. Vad tycker du sämst om med Föglö.
3. Vad tycker du om det eventuella tunnelbygget?

Brita Sommarström:

1. Det är lugnt och skönt. På sommaren är det förstås mera rörelse men så tycker jag det ska vara på sommaren.
2. Ingenting, är man född här ser man nog inte det dåliga.
3. Jag kommer aldrig få uppleva tunneln så jag bryr mig inte så mycket.

Göran Jansson:

1. Det är nog naturen och skärgården tycker jag.
2. Att det aldrig kommer någon ny färja. Den skulle ju ha kommit på hösten ifjol.
3. Det är nog bra. Jag som har pendlat mellan Mariehamn och Sommarö på Föglö i 20 års tid vet hur jobbigt det är att pendla så jag tycker den är bra.

Tomas Sundblom:

1. Det är ganska lugnt här, inte så mycket vandalisering och annan dåskap.
2. Det är svårt att säga, jag kommer nog inte på någonting.
3. Det är nog bara snack. Jag tror inte att det kommer byggas någon tunnel men skulle jag rösta i en eventuell folkomröstning skulle svaret bli nej.

Hasse Rosenberg:

1. Det är den bästa platsen på jorden. Jag är född här och har bott 10 år i Geta men jag flyttade tillbaka. För en yrkesfiskare är det bra att bo här.
2. Jag har ingenting dåligt att säga om Föglö.
3. Det tycker jag inte om. Absolut ingen tunnel till Föglö!

Åländskt ombud på Pride 2009

■Ålands diskrimineringsombudsman (DO) **Veronica Larpes-Papadopoulou** deltar i den årliga Pridefestivalen i Stockholm på torsdag och fredag.

Under torsdagen deltar hon i en paneldiskussion om hbt-ambassadörer på arbetet. Senare på eftermiddagen deltar DO i en föreläsning och gruppdiskussion om hur arab- och islamofobi påverkar hbt-personer med arabisk och muslimsk bakgrund. Seminariet kommer att hållas på engelska och har rubriken "Islamophobia and the lgbt community".

Under fredagseftermiddagen diskuterar och deltar DO i ett seminarium om vad diskrimineringsgrunden "Könsöverskridande identitet eller uttryck" innebär och deltagandet avslutas med ett seminarium som arrangeras av "Allt om jämställdhet". Man kommer att samtala och diskutera om på vilket sätt jämställdhetsarbetet och hbt-rörelsen hör ihop.

DO kommer att hålla normal telefontid på distans 09.00-12.00 respektive dag. Vid övrig tid och akuta ärenden under dessa två dagar, hänvisas till Landskapsregeringens växel 018-25000 för aktuell DO-information och närmare kontaktuppgifter. (so)

Regeringen stöder Paf Open två år till

■Landskapsregeringen har tagit beslut om att stöda arrangemangen kring Paf Open under de kommande två åren. Beskedet bekräftar den preliminära treårsplan som togs för åren 2009-2011.

Landskapsregeringen upplåter samma område i Östra hamnen för evenemanget under de två kommande som de gjort i år och trafiken kommer att ordnas på samma sätt. Landskapsregeringen kommer också att delta i evenemanget, bland annat kommer de att vara närvarande vid prisutdelningar.

För arrangören Ålands volleybollförbund har landskapsregeringen beviljat 30.000 euro av penningautomatmedel att söka per år. Samma summa beviljades också för marknadsföring av beachvolleyturneringen, pengar som kanaliseras via Ålands turistförbund. (so)

Inget intresse för grillvagn på Torget

■Mariehamns stad har under sommaren bjudit ut en plats för mobil grillvagn på Torgets östra del. Platsen var avsedd för försäljning kvälls- och nattetid. Ansökningstiden gick ut i fredags och det visade sig att ingen ville ha platsen. Nu får den som är intresserad vänta på nästa annons.

–Vi har annonserat förut och haft några förfrågningar, men ingen ansökte om platsen inom utsatt tid. Och om ingen är intresserad av platsen sommartid är det knappast någon som vill ha den höst eller vinter heller. Vi väntar på nästa sommar, säger **Robert Mann** på stadens byggnadsinspektion. (so)

Hård Rockoffvecka för polisen

Helgen den 24-26 juli blev den mest arbetsdryga för ordningspolisen under Rockoff. De fick många fler uppdrag än under en vanlig sommarhelg.

Polisen blev tvungen att prioritera, och några mindre akuta händelser fick vänta.

Hela förra veckan präglades av bråk och skadegörelse i centrum. Bland annat har fönsterrutor krossats och bilar skadats. Flera anmälningar om misshandel har också kommit in. Folk drack en hel del på allmänna platser och patrullpoliserna hann inte åtgärda ungdomarnas drickande i den mån de hade önskat. Tio personer har anmälts för rattfylla, fyra av dem var grovt onyktra. Två av de anmälda var flickor under arton år som körde moped.

Torget eller Rockoff?

Nina Rasmus, kommissarie på polisens ordningsavdelning, tycker personligen inte att det spelar någon roll om Rockoff är på torget eller Mariepark.

–Men ett evenemang på torget livar upp centrum mer. Alkoholförtäringen på allmänna platser har märkbart ökat överlag under de senaste åren, och det är följderna av detta som oftast ger oss jobb, säger Nina Rasmus. I år tog polisen även hjälp av ridande poliser från Helsingfors den första helgen.

Och Dennis åsikt...?

Arrangören **Dennis Jansson** är hyfsat nöjd med årets Rock-

Festivalyra. Utanför Marieparks festivalområde var det bråkigt under Rockoff. Nästa år flyttar festivalen troligtvis tillbaka till Torget.

off-festival. Bäst tycker han att **Soundtrack Of Our Lives** var, men han är besviken över att så få ålänningar kollade in spelningen.

36.000 pass och biljetter såldes. Det gör årets festival till den näst mest besökta i Mariepark. Året då monsterrockarna **Lordi** var på plats har fortfarande rekordet.

Men trots det, och trots att Dennis Jansson tycker att det är mycket lättare att ordna festival i Västra hamnen, ser nästa års festival ut att ordnas på torget.

–För Mariehamns stad är det självklart en ekonomisk katastrof att inte ha festivalen på torget och jag vet ju att även folk i allmänhet vill ha

den där.

Några artister bokade till nästa år?

–Två stora, förbaskat bra artister från Sverige är i princip klara men vi har inte skrivit kontrakt än.

Något skvaller från årets festival då?

–Det var nog väldigt lugnt backstage i år. Men **Markoo-**

lio blev kvar på Åland och spelade poker. Sedan träffade jag honom på Arken och bjöd honom på en grogg.

Text: TANJA LÖNNQVIST

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

FOTNOT: Se Markoolio (Marko Lehtosalo) i en personlig och seriös intervju på www.24.ax.

Låsta Mise-containrar dröjer

För att råda bot på problemen med överfulla sopkärl erbjuder Mise nu ett system med låsbara containers. Men fortfarande står två av fyra containers utan lås.

–Det har varit ganska mycket problem med överfulla kärl i sommar, säger **Mises:s verksamhetsledare Fredrik Karlsson**.

Tar tid. Alla containers har fortfarande inte kommit. De leveras så fort de är klara, de är inte en hyllvara och därmed så tar det lite tid att få dem i ordning, säger Fredrik Karlsson.

–Det har varit ganska mycket problem med överfulla kärl, säger Fredrik Karlsson.

Tre sophanteringsalternativ

Systemet med låsbara containere är ett av tre sophanteringsalternativ Mise erbjuder sina medlemmar. De övriga två är fastighetsnära hämtning och att föra avfallet till en bemannad återvinningscentral.

–Det är kanske mest fritidshus som anslutit sig till tjänsten med låsbara kärl. Prisskillnaden är 5,14 euro mera än de som för avfallet till en bemannad återvinningscentral, säger Fredrik Karlsson.

Få bukt med problem

Att försluta sopkärlen med lås är ett system Mise testat eftersom många hushåll fortfa-

de inte bidrar till avfallshanteringen överhuvudtaget. De sopor som lämnas anonymt får de redan mise-anslutna hushållen stå för.

–När de inte längre har möjlighet att lämna avfall gratis så kontaktar många mise för att få en nyckel eller någon annan typ av tjänst. På det viset får vi ju in dem i registret. Vad vi också gör är att aktivt söka upp de här hushållen genom att gå igenom skattelängder och söka upp fastigheterna manuellt. Det här är ju ett väldigt arbetsamt och dyrt sätt att hitta de här hushållen och det vore betydligt bättre från Mises sida om alla anmälde sig själva, säger Fredrik Karlsson.

JOHN GRANLUND
john.granlund@nyan.ax

Grönt ljus. Nu får yrkesfiskare börja söka om stöd för sälskador och sälsäker utrustning. Stödet kan sökas retroaktivt för 2006-2007 tills den 15 september.

Foto: PRIVAT

Fiskare får 370.000 för sälskador

Nu kan yrkesfiskare ansöka om ersättning för sälskador. I fredags tog landskapsregeringen beslut om att stödet ska betalas retroaktivt för 2006 och 2007 och i högst nio år fram till 2014.

Landskapsregeringen fattade i fredags beslut i plenum om att avsätta 370.000 euro för retroaktivt stöd för perioden 2006-2007, dvs. den period som fiskare i riket har fått stödet. Man kan söka om stödet fram till den 15 september.

Av stödet står landskapet för hälften av pengarna och EU för resten.

För framtida stöd tas enskilda beslut om beloppet årligen. En

riktgivande summa för hela stödperioden är 1,3 miljoner, tanken är att stödet ska minska från år till år.

Det så kallade toleransstödet för sälskador saknades i det förra fiskeriprogrammet och det var meningen att stödet skulle införas i programmet redan i februari 2008. Den 26 juni tog EU-kommissionen beslut om att ändra den åländska delen av fiskeriprogrammet för perioden 2007-2013. Det åländska stödet ingår i ett stödprogram för fiskenäringen till Finland som godkänts av EU. Åland får 8,6 procent av det totala fiskeristödet på 40 miljoner euro. Resten av pengarna går till olika typer av investeringsstöd.

SARA OTHMAN

Fakta/Stöd för sälskador

- Stödet kan sökas retroaktivt för åren 2006 och 2007 fram till 15 september
- Det lägsta årsfångstvärdet som berättigar till stöd är 5000 euro
- Maximiersättningen är 12 500 euro
- Fiskaren kan beviljas ett till-

läggsstöd om högst 15 procent av den totala stödberättigade summan för investeringar som syftar till att förebygga och minska sälskador.
(Källa: Landskapsregeringens beslut om principer för handläggning och beviljande av ersättning för sälskador till yrkesfisket)

Hallå där

Hallå där Soile Wartainen, ekologisk rådgivare på Ålands hushållningssällskap.

Forskare på Sveriges Lantbruksuniversitet har under sommaren uttalat sig om att ekologisk odling är mer skadlig för miljön än konventionellt jordbruk.

Vad anser du om kritiken mot eko-odling?

–Jag är så trött på de där svenska professorerna som ständigt ska strö salt i sår. Med jämna mellanrum kommer de med kritik mot eko-odlingen, utan att de egentligen har någon inblick i hur ekologiskt jordbruk fungerar. Det ekologiska etablissemanget måste ständigt sätta sig i försvarsposition. Jag har ingen lust att ge dem någon mer uppmärksamhet genom att svara på deras kritik.

Har de ingen poäng alls?

–Ibland har de delvis rätt men det finns så mycket mer forskning som påvisar motsatsen. Och det finns ju självklart olika ambitionsnivå inom både ekologisk och konventionell odling.

Varför tror du att de här rapporterna ständigt återkommer?

–Vi har haft en eko-boom de senaste åren och sådana svängningar får naturligtvis motkrafter. Men nu tycker jag att vi behöver komma bort från hela polariseringen mellan eko- och konventionell odling. De är påfrestande att ständigt behöva möta kritik som dessutom fokuserar på fel frågor.

TANJA LÖNNQVIST
redaktion@nyan.ax

Två vill bli chefsjurist

■Eckerös kommundirektör **Jörgen Lundqvist** och **Sören Silverström**, vikarierande chef för landskapets EU-enhet, söker tjänsten som landskapsregeringens administrationschef och chefsjurist på. Det rapporterar Ålands radio.

Tjänsten, som hittills varit ett vikariat, har innehafts av **Anna Seland**. Hon söker inte jobbet utan återgår till sitt ordinarie tjänst som reporter på tidningen Åland.

Folkisrektor söks fram till 17 augusti

■Tiden för den lediganslagna tjänsten som rektor vid Ålands folkhögskola förlängs. Det beslöt landskapsregeringen i går.

–Tiden förlängs för att vi skall få ett större urval, av de sex som nu hade sökt tjänsten är inte alla behöriga, säger byråchef **Gösta Helander** på utbildningsavdelningen.

Ansökningstiden förlängs till den 17 augusti.

Tjänsten sköts tillsvidare av skolans prorektor, **Maria Säll-Öfverström**. (tt-s)

Axel Kronholm

Epost: axel.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Carita har många strängar på sin lyra

PRATSTUNDEN

Carita Sundström-Olofsson föddes i Viborg 1934. När hon var runt sex år var familjen tvungen att fly på grund av kriget. Efter att ha bott hos sin pappas syster i Norrmark och i Karis ett tag ansökte hennes pappa, som var apotekare, om att få öppna apotek på Åland. Det fick han och familjen flyttade till Åland.

–Jag minns att jag blev lite retad i skolan för att jag hade en annorlunda dialekt. När jag på senare år utbildade mig till barndagvårdare träffade jag en av de gamla klasskamraterna som hade retat mig och hon bad om ursäkt för hur de hade behandlat mig.

Caritas familj levde som många andra under knappa förhållanden.

–Vi hade ont om kläder och fick ofta gå i trasiga plagg. Jag tror att den uppväxten har gett mig lite perspektiv på saker och hur vi konsumerar idag.

Sjömansfru och barndagvårdare

Carita blev mamma som nittonåring. Hennes man, **Börje**, gick i Navigationsskolan och utbildade sig till maskinist.

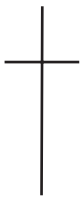
–Jag blev sjömansfru, på gott och ont. Till en början försökte han jobba i land för att vi skulle kunna vara tillsammans, men när det inte gick fick han åka ut till sjöss. Som längst var han borta i ett och ett halvt år, men för det mesta rörde det sig om 8-9 månader.

Carita berättar att Börje ibland kunde kallas in mitt under en semester.

–Även om det var två dagar före jul kunde han vara tvungen att åka ut till sjöss.

Följde du med honom någon gång?

DÖDA

Lärarinnan

Ines Linnea Lindblom

från Jomala Gottby

* 15.2.1914
† 9.7.2009

Sörjd och saknad

**Syskonbarn med familjer
samt övrig släkt och vänner**

*"Jesus sade till Marta;
Jag är uppståndelsen och livet
Den som tror på mig,
han skall leva om han än dör,
Och var och en som lever
och tror på mig, han skall icke
dö evinnerligen"* Joh. 11:25

Vila i frid

Enligt den avlidnes önskan har jordfästningen skett i stillhet.

Ett varmt tack till personalen vid hemvården i Jomala och till alla som hedrat minnet av vår moster Ines.

Gillar detaljer och färger. Carita Sundström-Olofsson tycker om att måla och hämtar gärna sina motiv ur naturen. Hon gillar att måla med mycket detaljer och färger. Hennes utställning "Naturen i fokus" är med i Konstrundan 31 juli till 2 augusti och går att se i hennes ateljé i Sandö Rogrund på Vårdö.

–Jo några gånger hade vi möjlighet att göra det. Jag har varit med till Grekland och Egypten och där trivdes våra döttrar väldigt bra. En annan gång var vi med till Sydamerika och Kanada. I Kanada var vi flera veckor och jag minns att jag hörde så mycket engelska så att jag till slut började drömma på engelska.

När Carita och Börje var hemma på Åland tillsammans brukade de ofta vara ute och fiska. De la nät och kastade med kastspö. Fisken som blev över frös de ner och åt på vintern.

–Det var en jättefin period i våra liv. Jag brukade rensa fisken trots att jag aldrig lärt mig

exakt hur man skulle göra. Men trots att det ibland blev fel tyckte jag alltid om att rensa fisk. Fråga mig inte varför.

Carita jobbade ett tag på De gamlas hem innan hon fick anställning på Folkhälsans fritidshem Ugglan i Strandnäs. Då fick hon möjlighet att utbildas till barndagvårdare.

–Jag trivdes jättebra på Ugglan. Vi lekte och spelade spel med barnen och om någon behövde hjälp med läxorna så fanns vi där.

Otursdrabbad

Carita berättar att hon varit otursdrabbad den senaste tiden. För ett och ett halvt år sedan gick hennes man bort i cancer och strax efter det började hon få problem med ryggen. Trots det håller hon humöret uppe.

–Jag är glad över att jag får åka till sjukhuset och ha kontakt med läkarna där. Jag följer med på norra Ålands pensionärsträffar också, det är värdefullt. En gång i veckan åker jag in till stan med min väninna **Krista Söderlund**. Hon är gift med min mans systerson och tillsammans brukar vi gå på Emmaus och andra loppisar och kika i konstaffärer. Det är jätteroligt.

När Carita inte målar eller vattnar sina rosenbuskar brukar hon träna på sin finska.

Fakta/Carita Sundström-Olofsson, 75 år**Namn:** Carita Sundström-Olofsson**Född:** 1 augusti 1934 i Viborg**Bor:** Vårdö Björkliden**Familj:** döttrarna **Louise** och **Christina** samt sex barnbarn**Födelsedagen:** tillbringas i ateljén på Sandö Rogrund i Vårdö med anledning av Konstrundan. Alla som vill gratulera eller titta på tavlorna är hjärtligt välkomna.

–Jag läser finska tidningar och så brukar jag prata finska med taxichauffören.

–Jag gillar att prata med folk. Vissa dagar träffar man ju inte så mycket människor, men ibland åker jag till affären och där kan man alltid prata med någon. Annars åker jag ofta till Strömsgården och där är de alltid trevliga. Min hund, Linda, håller mig sällskap annars.

Alkohol är Carita inte speciellt förtjust i. Hennes bror var alkoholist och dog innan han hade fyllt 30.

–Jag tycker inte att folk är naturliga när de dricker sprit. Det blir en massa osämja och snack av något som egentligen inte har någon betydelse. Jag har aldrig tyckt om färjspriten och hur folk bär hem lådvis med alkohol. När det var fest förr skulle det alltid drickas så mycket.

Carita berättar att folk ofta tittar snett på henne när hon inte dricker.

–Då ursäktar jag mig ofta med att jag kör bil. Jag äter ju massor med mediciner dessutom och det är inte bra att kombinera med alkohol. Jag tycker ju inte ens att sprit är gott.

Konstnär och börshaj

Carita började intressera sig för drejning och keramik efter att hon gått en kurs i Mariehamn. Hon valde att fördjupa sig och gick en tvåårig keramiklinje på Nyckelviksskolan på Lidingö.

–Jag hade en kusin som bodde i ett kollektiv och där fick jag också bo. Tre av de som bodde där läste till präster, två var musiker och så var det jag.

När Carita senare fick artros i fingrarna kunde hon inte fortsätta dreja och började istället ta målarkurser på Medis.

–Nu sitter jag ofta och målar vid fönstret. Det blir

mycket blommor och landskap. Så fort det kommer snö på vintern är pennan framme! Ibland tar jag fotografier och målar utifrån dem.

Vad är det med målandet du gillar?

–Det är avkoppling för mig. Jag glömmar bort tiden och kan ibland sitta uppe till efter midnatt och bara måla. Det blir mycket detaljer och färger, jag tycker om att pilla.

Carita berättar glatt att hon kommer att vara med i Konstrundan den 31 juli till 2 augusti.

–Jag skickade in prover i våras. Det var riktigt spännande när man inte visste om man skulle få vara med eller inte. Det ska bli jätteroligt!

Caritas tavlor går att se under Konstrundan i hennes ateljé på Sandö Rogrund på Vårdö. Utställningen heter "Naturen i fokus".

Aktiehandel är ett annat av Caritas stora intressen. När hon öppnar Hufvudstadsbladet bläddrar hon direkt till börssidorna.

–Jag har handlat med aktier i många år. Ibland har jag varit förnuftig och ibland oförnuftig, men så är det. Det är spänningen i det som jag gillar.

Text och foto:
AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

Vi firar 1-15 år

Tyra Schuhmeister i Mariehamn fyller 1 år idag, onsdagen den 29 juli. Hon gratuleras av farmor, farfar, Heidi, Viktor, Anton och Erica.

Sean Geng i Mariehamn fyller 4 år lördagen den 25 juli. Han gratuleras av mamma, pappa, mormor, morfar, moster och morbror.

Neo Gröndahl i Mariehamn fyller 5 år i dag, onsdagen den 29 juli. Han gratuleras av mamma, Christine, Isabelle, Racer, mormor och moster.

Siri Dahlén på Lotsgatan i Mariehamn fyller 8 år i dag, onsdagen den 29 juli. Hennes mamma och storasysstrar gratulerar.

Kom ihåg

■ ■ ■ **Tengsöda - Långbergsöda byalag:** Utegudstjänst med Jon Lindeman söndagen den 2.8 kl 12.30 vid byagården Axels. Därefter blir det servering och öppet hus fram till kl 15.00. Alla välkomnas!

Staffan Johansson i Mariehamn fyller 7 år i dag, onsdagen den 29 juli. Han gratuleras av mamma, pappa och Zacharias.

Gratulerar 40 år

CHRISTINA LOIKAS
Namn: Christina Loikas
Född: 2 augusti 1969
Bor: i Mariehamn
Yrke: postanställd
Intresse: resa och att träna
Familj: sönerna **Jimmy, André** och **Daniel** med flickvännen **Josefin**.
Födelsedagen: firas med öppet hus hemma på Doktorsvägen 14A lägenhet 11, mellan klockan 19.00 och 24.00.

Gratulerar 50 år

PETER MATTSSON
Namn: Peter Mattsson
Född: 2 augusti 1959
Yrke: Klubbdirektör
Intressen: familj och resor
Familj: Sambon **Jana**, barnen **Robin** och **Christoffer** samt Janas barn, **Oscar** och **Emma**.
Födelsedagen: firas vid ett senare tillfälle för inbjudna.

■ ■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vandring längs en del av Sadelinleden söndag 2.8. Samling kl 10 vid Finströms kyrka. Tag med baddräkt och pengar till lunch och taxi. Vid frågor ring Marita 0457-3480616 eller Margareta 040-7517862.

Nygifta

Veronica Söderlund och Niklas Danielsson vigdes i Mariehamns kyrka lördagen den 25 juli. Paret bor i Hammarland. Bruden tar namnet Danielsson. Vigselförrättare var prost Erik Håkans.
Foto: FOTO ALANDIA

OBS! Det händer

ONSDAG 29.7

ALLSÅNG
■ ■ ■ **Badhusparken kl 20.** Allsångskväll med Kikki Danielsson, Lennart Eriksson och åländska gäster.

BIO
■ ■ ■ **Alandica kl 18.00.** Harry Potter och halvblodsprinsen. F-11/9.
■ ■ ■ **Alandica kl 21.00.** Baksmällan. F-15/13.

OPERA
■ ■ ■ **Alandica kl 19.30.** Joeloperan.

NÖJE
■ ■ ■ **Club Marin kl 19.00..** Dans till Conny Henrix Orkester.
■ ■ ■ **Arkipelag.** Soundway i nattklubben.
■ ■ ■ **Dinos uteservering kl 21.** Why Not band.
■ ■ ■ **Dinos bar kl 24.** Made in Thailand.
■ ■ ■ **Park restaurang och bar.** Trubadur Roger Lander.
■ ■ ■ **Umbras uteservering kl 21.** Trubaduren Daniel Gäddnäs..

TEATER
■ ■ ■ **Sund Kastelholm kl. 22.00.** Kappsäcksteatern ger Slottets förbannelse - en spökvandring på Kastelholms slott. Bokning på 0457 5701008 eller 0457 3421623
■ ■ ■ **Bentes Sommarteater, Eckerö Överby 17.30.** Pippi Långstrump. Förhandsbokning på 0457 5701909 eller bentes@live.se

■ ■ ■ **Ålands Fuchsian trädgårdsförning:** Resa till Roslagen handelsträdgårdar lördag 15.8. Vi reser via Eckerö med egen buss och besöker bl.a. Wallby, Kröhns, Strödjä och Blomsterlandet i Norrtälje. Anmälan till Louise 31094 eller 0400-992118 senast 6.8.

LOPPIS/MARKNAD
■ ■ ■ **Eckerö Storby kl. 10-15.** Traditionell torgmarknad.
■ ■ ■ **Sund Hulta kl. 14-20.** Bosses antik och kurios..
■ ■ ■ **Mariehamn kl. 18-21.** Loppmarknad på Torget.

UTFLYKTER
■ ■ ■ **Kökar Brudhäll kl 12.15-15.15.** Utflykter till Källskär görs dagligen tel 55955.

■ ■ ■ **Hammarland Skarp-nåtö brygga kl 18.00.** Guidad tur till Sälkskärs fyr med Bengt Häger. Bokningar och info: 37 227/0400 229 149.

AKTIVITETSDAG
■ ■ ■ **Sund Kastelholm kl. 10-15.** Aktivitetsdag på Jan Karlsgården.
■ ■ ■ **Föglö Degerby kl. 18-21.** Från får till kofta. Hantverkardag på Enigheten.

BARNENS MÅLARKOLONI
■ ■ ■ **Önningebymuseet kl 12.00-15.00.** Raina Clemes leder akvarellverkstad för barn (och vuxna). Drop in kl 12 eller anmäl till 040 504 7022.

RADIO
■ ■ ■ **Ålands radio kl. 10.00:** Sommarprataren Johan Orre, studerande i

Den 10 juli klockan 12.32 föddes Ebba. Hon vägde 4130 gram och var 53,5 cm lång. Föräldrar är Malin Hansson och Bengt Sarling. Familjen bor i Pålsböle och på bilden syns även storebror Filip, 2 år och 5 månader.
Foto: PRIVAT

Den 26 maj klockan 23.53 föddes August på Danderyds sjukhus. Han vägde 4025 gram och var 53 cm lång. Föräldrar är Hanna Bertils-Forsgård och Johan Forsgård. Familjen är bosatt i Näsbypark, Täby. Fadern är från Mariehamn.
Foto: PRIVAT

Göteborg och sommarvikarie på Nya Åland.

MUSIK
■ ■ ■ **Kökar kyrka kl. 19.00.** Musikandakt..

TORSdag 30.7

BIO
■ ■ ■ **Alandica kl 18.00.** Harry Potter och Halvblodsprinsen. F-11/9.
■ ■ ■ **Alandica kl 21.00.** Baksmällan. F-15/13.

OPERA
■ ■ ■ **Alandica kl 19.30.** Joeloperan.

NÖJE
■ ■ ■ **Club Marin kl 19.** Dans till Conny Henrix orkester.
■ ■ ■ **Arkipelag.** Dj Tony.
■ ■ ■ **Dinos uteservering kl 21.** Why Not Band.
■ ■ ■ **Dinos bar kl 24.** Made in Thailand.
■ ■ ■ **Park restaurang och bar.** Trubadur Roger Lander..

TEATER
■ ■ ■ **Bentes Sommarteater. Eckerö Överby kl 17.30.** Pippi Långstrump. Förhandsbokning på 0457 5701909 eller bentes@live.se.

RADIO
■ ■ ■ **Ålands radio kl. 10.00:**

Sommarprataren Seija Säike, yogainstruktör och frihetsälskande människa.

GRUNDSUNDAKVÄLL
■ ■ ■ **Vårdö Grundsunda kl 18-21.** Öppna museer och kafeservering.

BINGO
■ ■ ■ **Paf Casino kl 19.** IFK-bingo.

LOPPMARKNAD
■ ■ ■ **Eckerö Storby kl 17-20.** Loppis med kaffe, bakverk och hantverk.

UTFLYKTER
■ ■ ■ **Kökar Brudhäll kl 12.15-15.15.** Utflykter till Källskär görs dagligen tel 55955.
■ ■ ■ **Hammarland Skarp-nåtö brygga kl 18.00.** Guidad tur till Sälkskärs fyr med Bengt Häger. Bokningar och info: 37 227/0400 229 149.

BARNENS MÅLARKOLONI
■ ■ ■ **Önningebymuseet kl 12.00-15.00.** Raina Clemes leder akvarellverkstad för barn (och vuxna). Drop in kl 12 eller anmäl till 040 504 7022.

GUIDNING i Självestyrelsegården

Rundvandring med information om självstyrelsen. Filmvisning

Fredagar kl. 10.00 Juni - augusti

Samling vid lagtingets ingång.

Fri entré

Spelmansstämma

vid Önningebymuseet
Lördagen den 1 augusti 2009
Utomhuskonsert kl. 18.30

Kvinnfolk med gäster
– Spelvänner från Dalarna
– The PeeGees
– Jalle och Stig med flera

Entré vuxna 8€

Efteråt servering, buskspel och visstuga. Spelmännen träffas från kl.14.00.

Välkomna! Arr. Kvinnfolk

Katarina Gåddnäs
Epost: katarina.gaddnas@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Jag brukar prata om de tre k:na. Köpa, kissa och kaffe. Det är sånt folk vill ha på ett museum.

HENRIETTE STERN, butikschef Vasamuseet i DN 24.7-09.

Lågkonjunktur drabbade operaprojekt

Tonsättaren Lars Karlsson aktuell med ny musik i Fredrikshamn

Operaprojekt krympte. Tonsättaren Lars Karlsson fick lov att krympa sin Märkesårsopera då lågkonjunktoren drabbade staden Fredrikshamn. Foto: ANDREAS DIENERT

Produktiv författare. Ålandsaktuella Lars Huldén har fler musikaliska verk med ålandsanknytning på gång. Foto: ANDREAS DIENERT

Arrias turnerar med jazz i skärgården

Johan Arrias Jazz band turnerar i den åländska skärgården 3-5 augusti. Saxofonisten Arrias har sina rötter i Jurmo och Enklinge. Han spelade på Brändö i samband med forneldarnas natt ifjol och fick då idén till en jazzturné i den åländska skärgården. Genom denna jazzbands-turné i skärgården, vill Kultur i Skärgården erbjuda bofasta och turister en möjlighet att få del av en musikstil som inte ofta kan höras på plats i skärgården. Långsiktigt är tanken att turnén ska etableras som en årlig musikhändelse med hög kvalitet. Målet med jazzturnén är främst att erbjuda en musikalisk händelse med jazzen som förtecken. I bandet spelar förutom Johan Arrias (på altsax /baritonsax) också **Patric Thorman** (bas) **Magnus Wikberg** (trummor) och **Robert Zetterquist** (gitarr). Spelningar ges: på Enighet i Föglö måndagen den 3 augusti kl. 19.00, på Kökar, Brudhäll tisdagen den 4 augusti kl.19.00 och på Lappo, Galeasen onsdagen den 5 augusti kl 20.30. □

Sällskap reser till fästning i Väner

Bomarsundssällskapet ordnar en tvådagars resa 19-20.9 till Karlsborgs fästning på Vanäsudden i Vättern, en fästning som är samtida med Bomarsunds fästning och byggd som svar på det ryska hotet från Åland. Fästningsarbetet påbörjades 1819 och avslutades 1909, redan 1925 nedlades fästningen. Anmälningar till resan kan göras på bomarsundsdagarna@aland.net eller till Folke Karlsson. Det går också att anmäla sig på Bomarsundsdagarna 8-9 augusti. □

Konstens dag på Brändö

Utställning, poesiläsning och musikuppträdanden blir det på biblioteket på Brändö på lördagen den 1 augusti. Man firar konstens dag och biblioteket är öppet kl 13-16. □

Norskt vikingaskepp genom Göta kanal

En kopia av norska vikingaskeppet Osebergaskeppet anlade på söndagen i Hornbore vikingaby i Tanums kommun, skriver Bohusläningen.

Osebergaskeppet var vikingadrottningen Äsas gravskepp, och uppfattningen har varit att skeppstypen inte dög till att segla på öppet hav. Men kopian är byggd i Lettland av normannen **Per Björkum** och har seglats genom hårt väder över Östersjön.

Genom seglatsen vill han bevisa att båten klarar öppet hav. Till Tanum kom man dock via Göta kanal, rapporterar FNB. □

KATRINA 3-8.8.2009 KAMMARMUSIK

Mariehamn, Jomala, Lemland, Saltvik

Fredrikhamns stad beställde en opera av ålandske tonsättaren Lars Karlsson med libretto av Lars Huldén med anledning av märkesåret 1809.

Men de dåliga ekonomiska tiderna gjorde att man var tvungen att krympa projektet. Premiär på det tvåspråkiga operaoratoriet "Freden i Fredrikshamn" blir det trots allt den 27 augusti.

Ålandsaktuella librettoförfattaren **Lars Huldén** har fler musikaliska projekt på gång i sommar. Den 27.8 är det premiär på operaoratoriet "Freden i Fredrikshamn" med ålandsbildiga kompositören **Lars Karlsson** som tonsättare.

–Det var från början ett ännu större projekt, en opera som heftonsföreställning på bastionen i Fredrikshamn med folkmassor, soldater och hästar. Operan var beställd av Fredrikshamns stad. Långkonjunktoren kom dock emellan och när stadens cellulosafabrik stängdes och man fick över 1000 arbetslösa var det politiskt och ekonomiskt omöjligt att genomföra projektet, berättar Lars Huldén.

Då var redan librettot och en del av musiken färdig och man beslöt sig för att göra en nedbantad konsertversion. Den har premiär i samband med det stora Framtidsseminariet för Östersjöns länder som hålls i Fredrikshamn i slutet av augusti.

Nedbantad

Tonsättaren Lars Karlsson är nöjd med att det ändå gick att framföra verket i någon form.

–Det här är en nerkrympt version, men den baserar sig helt på librettot. Solister och kör agerar med scenkläder och en viss dramatisk dialog före-

kommer. Fast trumpet och basuner har fått ersätta hästar och folkmassor.

Verket framförs i Maria kyrka i Fredrikshamn, hittills är bara två föreställningar inbokade 27.8 och 28.8, men planer finns att ta verket även till Helsingfors om ekonomiska förutsättningar finns.

Orkester är Kymi Sinfonietta, med **Yasuo Shinozaki** som kapellmästare. Kammarkören Kampin Laulu från Helsingfors sköter körsatserna och agerar som soldater, bondfruar och pigor. Solister är **Taina Piira**, sopran, **Peter Nordman**, tenor, **Kai Huopainen**, baryton och **Nicholas Söderlund**, bas. Dessutom finns en del rena talroller som besätts av lokala skådespelare. Operaoratoriet är tvåspråkigt.

Dramatisk ådra

Lars Karlsson uppskattar Huldén som librettoförfattare.

–Han är lite finurlig och förmår ge liv åt historiska personer som Döbeln och Lotta Svärd. Det är alltså figurerna i Fänrik Ståhls sägner som förekommer i operaoratoriet.

Karlsson tycker det är lättare att komponera musik om man har en text att utgå från.

–Texten i sig är redan en form, när man skriver en symfoni måste man börja kämpa från helt tomt bord. Det ligger nära till hands för mig att jobba med text, det passar min dramatiska ådra.

Verket börjar med von Döbelns tal till de svensk-finländska trupperna i september 1808. Sedan hoppar man tillbaka i tiden till när kriget började. Göran Magnus Sprengporten presenteras som huvudarkitekt för det självständiga Finland. En romantisk touche åt verket ger rotesoldaten Johan Svärds duett med sin hustru Lotta Svärd.

För Sveriges del slutade kriget i elände och kapitulation var det enda alternativet. Efter flera slag inleddes fredsförhandlingarna i Fredrikshamn.

Verket avslutas med ryske kejsar Alexander I:s öppningstal vid Borgå lantdag och folket stämmer upp i en fosterländsk psalm.

–Det är lite ohistoriskt eftersom det skedde 1808, men det bjuder vi på, säger Huldén.

Produktiv poet

De färdigskrivna partierna som inte rymdes i den nedbantade versionen har Huldén återanvänt i föreställningen "Riket som sprack" som framförs både i Sverige och Finland under hösten. I den ingår tre nyskrivna visor av Lars Karlsson.

Lars Huldén har dessutom nyligen lämnat in ett diktmanus på dialekt till sitt förlag. Han har just återvänt till Österbotten efter Joel-premiären.

–Datorn krånglar så nu har jag bestämt mig för att ha lite semester och gå ut i skogen och plocka svamp.

Även Lars Karlsson var på Joel-premiären och semestrar nu på Åland.

–Det är en bedrift i sig att man på Åland lyckas genomföra ett projekt som Joel med uppåt en halv miljon euro i budget. Jag minns hur det var efter Rödhamns-operan, det fanns tusen olika åsikter om vad som var bra och vad som var dåligt. Nån tyckte dansen var det bästa, någon annan att det var det sämsta.

Lars Karlsson är mycket positivt överraskad av **Nik Kotzevs musik** i Joeloperan.

–Att orkestrera en opera är inte lätt, Kotzev har gjort ett jättebra jobb. Han har alldeles uppenbart dessutom en melodisk talang.

KATARINA GÅDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax

Om Joel i Helsingin Sanomat

En obestriddlig seger för upphovsmännen, betecknar Helsingin Sanomats Timo Hämäläinen Joeloperan.

Han berömmar också Alandica för dess goda akustik, funktion och gästvänlighet.

Litteraturkritikern **Timo Hämäläinen** skriver om Joeloperan i måndagens Helsingin Sanomat under rubriken "Konstnärsgåva dog på mentalsjukhus - ny opera invigde Ålands kongresshus". Artikeln är ingen regelrätt recension utan rapporterar om urpremiären som enligt texten invigde Ålands nya kultur- och kongresshus: Alandica. Hämäläinen berättar också om Joel Petterssons livsöde och operans tillkomsthistoria.

Musikaliska knätofsar

Hämäläinen skriver om **Joa Helgeson** i titelrollen: "Han är på scenen nästan under hela föreställningen och rösten blir lite ansträngd mot slutet. Han är till sin uppenbarelse en kraftfull och orädd, en Joel som tror på sig själv och sitt konstnärskap." Andra medverkande som Hämäläinen nämner är **Mikael Fagerholm** och **John Kinell**, "professionella yrkesmänniskor som gör ett professionellt jobb."

Om musiken skriver Hämäläinen kort att **Nik Kotzev** i sin opera använder "...lokala, nästan folkloristiska

Beröm i riksmedia. Helsingin Sanomats Timo Hämäläinen har idel lovord att säga om Joeloperan och Alandica kultur- och kongresshus.
Foto: ANDREAS DIENERT

uttryck, musikaliska knätofsar. Han tonsätter mycket teatraliskt. Hotbilderna hoppar sig i lyssnarnas öron som åskmoln i gamla inhemska filmer."

Rättframhet

Richard Barks regi förlitar sig på rättframheten i **Lars Huldéns** manus och det är helt rätt, fortsätter Hämäläinen.

"Bark komplicerar, döljer eller förstör inte Huldéns manus. Scenerna får hellre vara tablåer än djupt drama."

Hämäläinen avslutar med att konstatera att Alandica är ett fungerande och gästvänligt kultur- och kongresshus, var akustik ingen musikproducent kan klaga på. Joel är ett bra bevis på vad man

kan åstadkomma på Åland, genom samarbete mellan Sverige, Svenskfinland och egna krafter. Föreställningen är en obestriddlig seger för upphovsmännen.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 466

"Rappt men schablonartat"

Anderberg recenserar Joel i Dagens nyheter

Rappt och slagkraftigt - men väl schablonartat

De tycker Dagens nyheter recensent om Joeloperan. **Thomas Anderberg** tycker att **Joa Helgeson** i titelrollen är den enda konturskarpa personen bland schabloner och karikatyrer.

I går publicerade även Dagens Nyheter en recension av Joeloperan. Recensenten **Thomas Anderberg** slår fast att trots att Åland har ett rikt musikliv är en satsning som Joel möjlig att genomföra först nu tack vare Ålands nya kulturhus. Liksom alla andra kritiker nämner han att såväl operans tillkomsthistoria som Joel Petterssons liv är berättelser med dramatiska inslag som tvinnas samman med själva verket.

Anderberg ägnar en stor del av recensionen åt att berätta om Joel Petterssons korta, men innehållsrika liv. Han konstaterar att "Operan Joel har ett i grunden fint libretto, men anhopningen av berättelser blir problematisk; olyckorna står på kö, liksom personerna, och med det rapa berättartempot - som tycks ha medfört att en rad repliker strukits i sista stund - blir effekten närmast bedövande.

Det blir en serie tablåer där den överflödande uttrycksviljan riskerar att slå håll på uttryckskraften."

Kontraproduktivt

Starka scener finns det dock också enligt Anderberg: "som den vansinnesepisod där alla Petterssons misslyckanden som hönsuppfödare illustreras med en gestaltning som också tar fasta på hans dåliga kontakter med den landsbygdsbefolkning han stammade ur och ständigt sökte bekräftelse hos.

Anderberg anser att **Nikolai Kotzevs** musik "motsvarar texten; den är illustrativ, slagkraftig och effektiv, men också patetisk, svulstig och kontraproduktiv (genom upptornandet av känsloutbrott av olika valörer - ömsom glättiga, ömsom sorgesamma, ömsom förtvivlade)". Sånginsatserna är ojämbna, något som delvis får tillskrivas den problematiska akustiken. De kan i alla fall inte lastas Jonas Dominique, som har en välklingande orkester till sitt förfogande."

Han avslutar: "Bäst på scen är, som sig bör, Joa Helgeson i titelrollen; en aning blek i början, men till slut den enda konturskarpa personen bland schabloner och karikatyrer."

KATARINA GÄDDNÄS

Åland24's Sommar-TV

Följ med starten på vår Sommar-TV
22 juni – 28 augusti

Vi kommer bland annat att ge dig:

- Sommarstudio •
- Vad händer •
- Nyheter och väder •
- Golftips med Niklas Rajamäki •
- Boktips med Katarina Gäddnäs •
- och mycket mer.

Måndag-Fredag 18.30 19.30 21.30 22.30 23.30

Se tidigare sändningar på www.aland24.ax

Se det med egna ögon

Gå i kungars fotspår

Arrenderas ut. Grelsby kungsgård med byggnader och marker kan nu arrenderas av någon med idéer för kommersiell eller allmännyttig verksamhet. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Landskapet arrenderar ut kungsgården

Nu kan man, om man vill, bo kungligt. Landskapet arrenderar ut Grelsby kungsgård, eller kungsladugård, med både marker och byggnader. Det senaste arrendeaftalet löpte ut vid sekelskiftet när landskapet hade planer på att bygga en golfbana på markerna.

Har du en bra verksamhetsidé som behöver en stor byggnad och mycket mark kan du långtidsarrendera Grelsby kungsgård. Nu är gården ute på marknaden igen efter några år av planer på ett golfbaneprojekt.

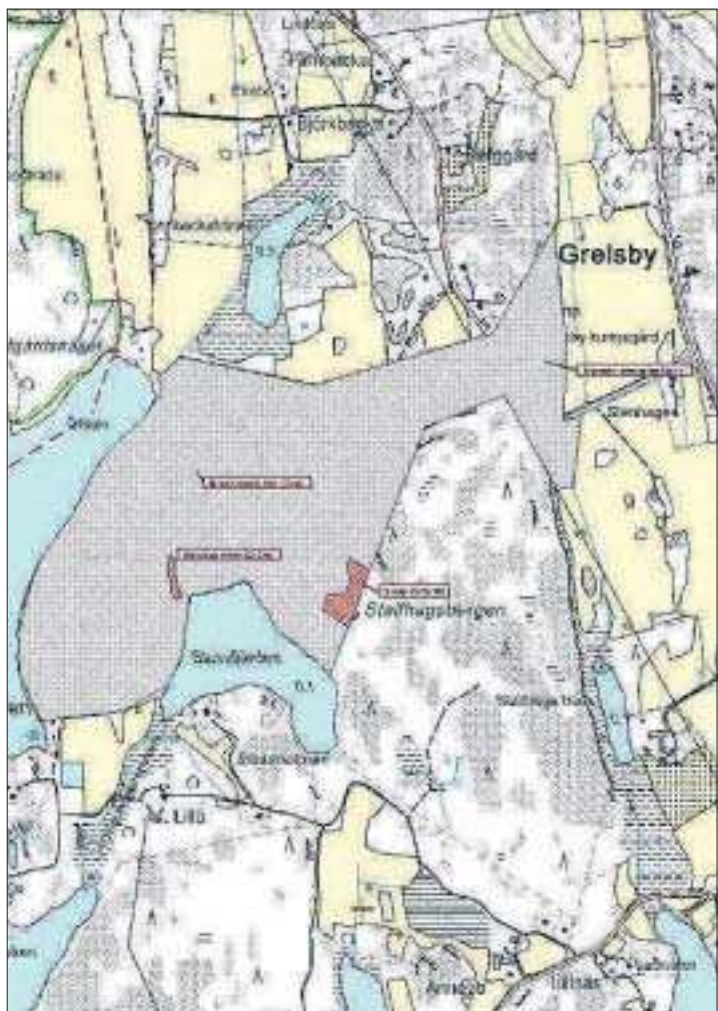
Grelsby kungsgård är med sin över 700 års historia bety-

delsefull och på området finns en ek med över 170 centimeters omkrets som är skyddad enligt naturvårdslagen och även en hassellund på 1,15 hektar som är skyddad enligt skogslagen.

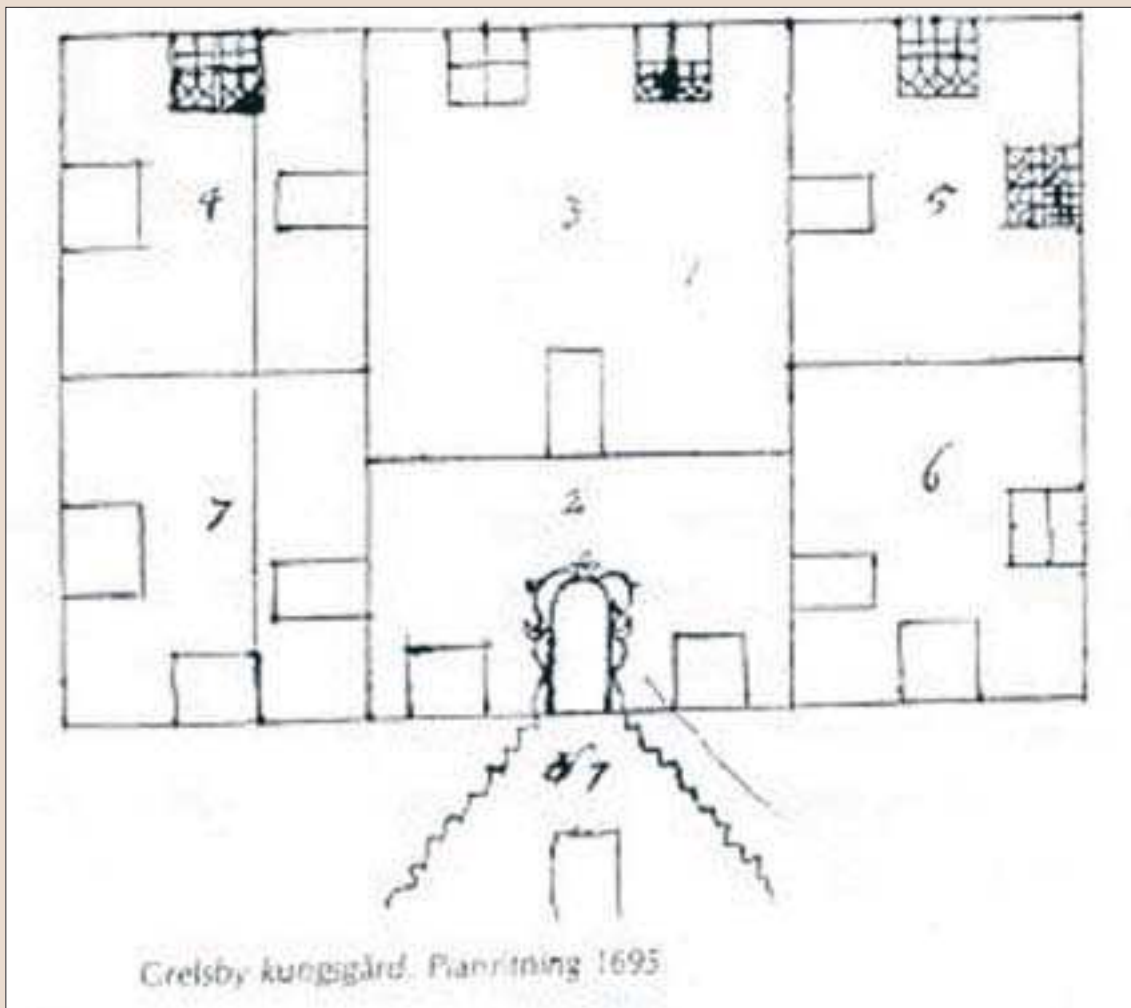
Även byggnaderna och den närmaste miljön kring dem ska betraktas som kulturhistoriskt värdefulla, vilket den som arrenderar gården måste ta i beaktande. Alla ingrepp som görs ska godkännas av landskapet.

Landskapet vill att verksamheten på det arrenderade området ska vara kommersiell eller allmännyttig

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

72 hektar. Det helgrå området visar hur stort området är. Karta: ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

Ritning. En ritning på en ny mangårdsbyggnad till Grelsby kungsgård som sedan aldrig uppfördes visar det äldsta exemplet i Finland på en karolinsk planlösning. Ritningen gjordes 1695.

Här var kungen!

Grelsby kungsgård har en gedigen historia där flera kungar och andra svenska storheter ingår. Gården var sambandscentral för både kung Gustav IV Adolf och för den åländska självständighetsrörelsen.

Drygt 700 år av obruten verksamhet gör Grelsby kungsgård till ett av landskapets viktigaste jordagods ur ett historiskt perspektiv slår Museibyrån fast.

Blev kungsgård

Redan i mitten av 1300-talet övergick gården i Gregersby, som byn hette på den tiden, i kronans ägo. Överlåtelsen skedde som följd av ett rättsfall. Kung Magnus Eriksson kallade gården för sin ämbetsgård och det är inte uteslutet att kungen vistades på Grelsby

Mangården 1921. Så här såg mangården ut i början av förra seklet.

gård i Finström under sina Ålandsbesök.

Adelssläkterna **Sluk** och **Lapp** nämns i samband med kungsgården under 1400-talet. Under 1500-talet innehade **Ivar Fleming**, en av makteliten i dåtidens Sverige, Åland som förläning och gården ingick i det.

Men det är under Gustav Vasas tid som Grelsby kungsgård blir en viktig del av det svenska riket. I mitten av

1500-talet bytte kronan till sig privatägd mark för att utöka markinnehavet. Jordbrukarna fick i utbyte mark i Sviby, Dalkarby och Eckerö. Gustav Vasa beslöt 1556 att upprätta avelsgårdar i hela riket, som skulle producera tillräckligt med lantbruksprodukter för att föda och utrusta armén. På Åland fanns tre sådana kungsladugårdar, förutom Grelsby också den äldsta vid Kastelholms slott och den 1556 upprättade gården i Saltvik Haga.

300 personer

Det är oklart hur många byggnader det fanns på Grelsby avelsgård. Det man vet är att gården fick kungligt besök 1556, då kungen med ett följe på 300 personer stannade tre dagar på gården.

Grelsby kungsgård var den minsta av de åländska avelsgårdarna. På sina cirka 92

tunnland odlingsmark odlades huvudsakligen råg och korn. Gårdens skog var betydande i storlek, medan fisket spelade en mindre roll. Medeltalet mjölkkor på gården var under 1500-talets andra hälft 72 djur. Man hade även får, getter, svin, gäss och höns. Arbetet utfördes av gårdens anställda och av dagsverksskyldig allmoge.

Under 1600-talet var byggnaderna i så bra skick att riksrådet friherre **Klas Biälke** logerade på gården två veckor år 1601. Biälke var sväger med kung **Johan III**. När proviantmästaren och befallningsman **Christopher von Bylow** förvaldade gården hölls ett ting den 10 juli 1643. Det innebär att gården varit i dugligt skick och att den användes för länsförvaltning.

Grelsby först med torpare

Men redan 1634 minskade

Utsikt 1930. Mangårdsbyggnadens östra gavel syns till höger i bild. Bostadshuset i mitten tillhörde familjen som arrenderade gården och huset flyttades när arrendetiden gick ut.

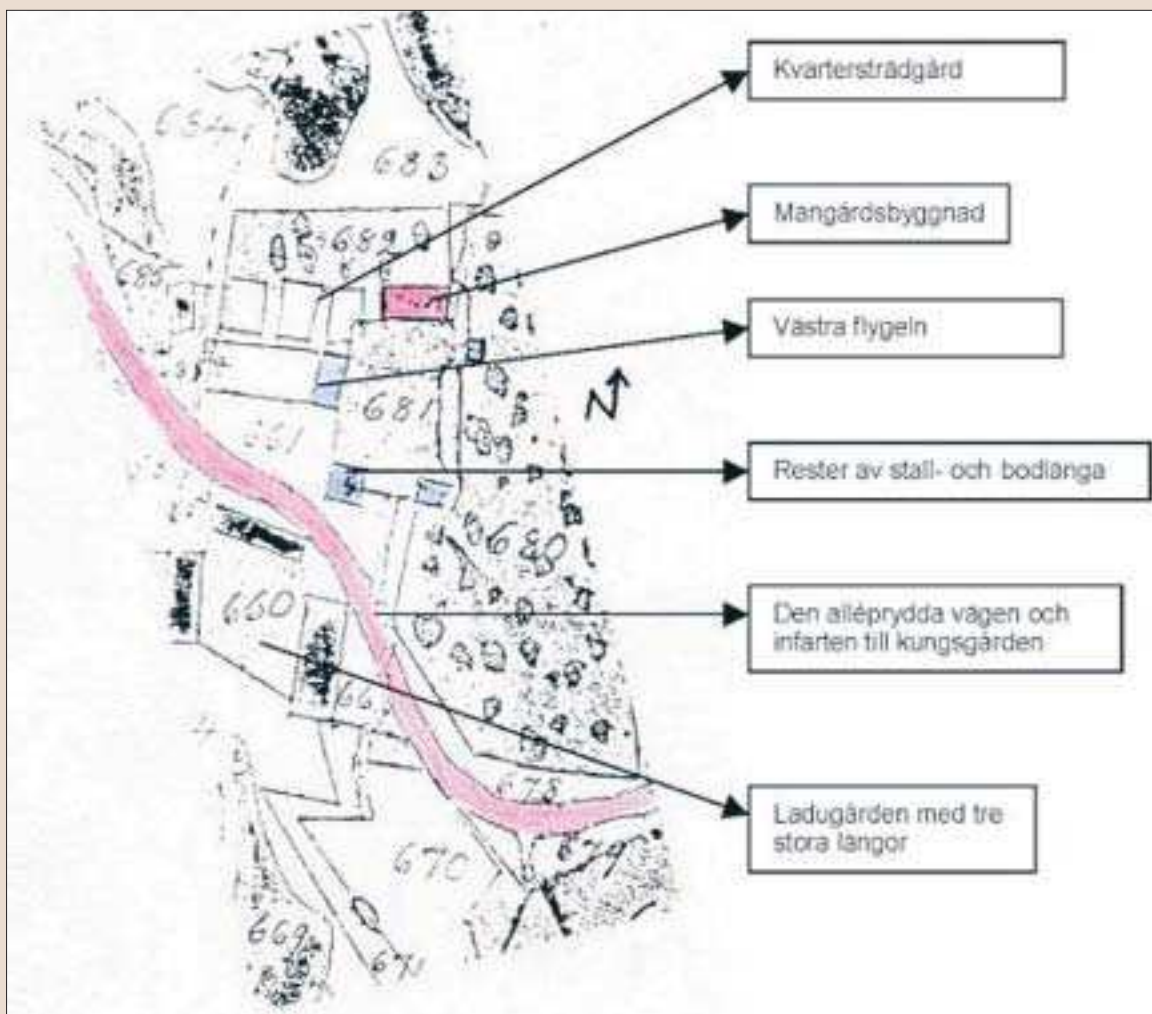

Ritningar av Sonck. Lars Sonck

Åbo Grelsby kungsgård

Det daterat den 1 september 1438 på Kastelholms slott nämns Grelsby gård.

Situationsplan från 1885. Planen visar hur gården såg ut i slutet av 1800-talet.

betydelsen för de åländska kungliga gårdarna. Åland lades under Åbo länsmansdöme och markerna arrenderades ut. Grelsby var första gården på Åland som etablerade torparsystemet, som innebar att familjer fick bosätta sig på kungsgårdens ägor mot arbetskyldighet på gården. År 1700 fanns en torpare och 1706 finns anteckningar på att det redan fanns fyra torpare på gårdens ägor.

Greve **Christopher Delphicus von Dohna** innehade arrenderätten till Ålands län och därmed också Grelsby under perioden 1654-1668. Därefter innehade hans fru **Anna Oxenstierna** gården till 1682. Von Dohna var född i Holland och storgodsägare i det svenska riket. Han var först kammarherre hos drottning **Christina** och sedan generalmajor och fältmarskalk. Till slut blev han

ambassadör i Holland.

Paret von Dohna och Oxenstierna hade även andra gårdar och de bodde inte på Grelsby kungsgård i längre perioder. Gårdarna förvaltades av fogdar, men livet på gården präglades troligen av de högadliga godsägarnas ambitioner och internationella influenser.

Följande arrendator, **Jacob Rusch**, var kronofogde och senare inspektör vid Stora sjötullen i Åbo. Han bodde i längre perioder på gården och avled på Åland. Hans gravsten finns vid Geta kyrkas vapenhus.

Under de sista årtiondena av 1600-talet arrenderade härads hövdingen **Carl Carpelan** alla åländska kungsgårdar. Carpelan flyttade till Åland från sydvästra Finland och innehade Grelsby fram till år 1706.

Plundrat och förstört

Grelsby gård blev, tillsammans

med byarna närmast Kastelholmsslott, högkvarter för Helsingeregementet under Stora Ofreden (1714-1721). När den svenska armén lämnade Åland blev Grelsby kungsgård, liksom resten av Åland, plundrat och förstört av ryssarna.

Först år 1727 rustade kungsgården upp under riksrådets och amiralitetskollegiets president greve **Edvard Ditrich Taube** arrendekontrakt. Taubes arrendekontrakt förnyades upprepade gånger.

Under de följande åren förbättrades kungsgårdens byggnader och man bygger till fler hus och stall samt anlägger trädgård.

På världsarenan

I juli 1808 blev Grelsby kungsgård det svenska rikets politiska centrum för en kort tid. Kung **Gustav IV Adolf** valde då att förlägga sitt Kungliga

Svenska Högkvarter till Grelsby. Gården arrenderades då av överstelöjtnant **B.V.Fock**. Kungen ledde personligen de militära operationer mot ryssarna i södra Finland.

Kungen bodde på gården till slutet av september och livet på Grelsby kungsgård följde det kungliga protokollet med audienser, mottagningar och parader. Det kulminerar i den berömda Defiladen på Grelsby äng den 31 juli 1808 då kungen med sitt följe av rikets herrar och generaler tog emot militär parad.

När kungen lämnar Grelsby kungsgård den 24 september 1808 och sedan Åland är det ett av de sista tillfällen då Grelsby kungsgård är med i de stora historiska händelserna.

Under ryska tiden

När Finland och Åland blev en del av Ryssland 1809 för-

sökte de nya makthavarna blidka ålänningarna genom sammankomster och fester. År 1815 hölls en av de större festerna på Grelsby kungsgård. Runt 60 av de viktigaste personerna på Åland och i den ryska militären deltog, däribland kommendanten generalmajor Gorbunzow.

Under 1800-talet första hälften byggdes den mangårdsbyggnad som nu finns på Grelsby kungsgård. Man ansåg att den gamla var i för dåligt skick.

Under första världskriget steg Grelsby kungsgård åter ut i rampljuset. Gården användes nämligen under det så kallade inbördeskriget som högkvarter för Vita gardet och tjänade som hemlig central för ålänningarnas självstyrelsekamp. I slutet av mars 1917 hölls också Frihetsrörelsens hemliga möte under

parollen "för återföreningen med Åland."

Sedan har Grelsby kungsgård egentligen inte rört om i historien förrän planerna på en golfbana drog upp gårdens marker i rubrikerna. Vid sekelskiftet avslutades den sista arrendeperioden när planerna på golfbaneprojektet ännu var aktuella.

Mangårdsbyggnaden har rustats upp i flera omgångar. Senast 1994 genomfördes en större upprustning av mangårdsbyggnadens exteriör. Fasaden och takteglén byttes ut och huset fick sitt nuvarande utseende.

Källa: Ålands Museibyrå.
Foton: Ålands Museibyrå

NINA SMEDS
nina.smeds@nyyan.ax
tfn 528 406

Den ritade den nuvarande mangårdsbyggnaden. Dagens fasad är uppförd enligt dessa ritningar.

Västra flygeln. Detta foto från 1939 visar gårdens västra flygel som härstammar från 1700-talet.

SOMMAR TIDER

**ÅLANDSKT
HANTVERK**
Sommaröppet
27.6-16.8

 vardagar 10-18
lördag 10-15
söndagar 12-15

SALT
KONSTHANTVERK

 Sjökvarteret Tel 21 505
www.salt.ax

Öppet

 Vardagar 9-17
Lördagar 9-14

BLOMBERG'S
blomsterhandel

 TORGGATAN 15
tel. 19 038, fax 23 037

fotoliga.fi Kvalitet, kunnande, service!

**Framkalla dina
bilder hos oss!**

 Vardagar 9.00-17.30
Lördagar ... 10.00-14.00

Fotoliga

GEFOTO
Gerhard's Foto AB

 Sittkoff Torgg. 13 A • tel 14 623
www.gefoto.fi

**Vardagar
9-18
Lördagar
9-15**
Citylivs

 Torggatan 6, 22100 M:hamn
tel. 12 155

- mitt i city -

SOLIVENIRER
MED MARINA MOTIV

- Marint: textiler, mässing och segelbåtar
- Presenter
- Inredning
- Kristen bokhandel
- Glass

 Fr.o.m 1 juli öppet:
vard. 10-18,
lörd. 10-15

EL SHADDAI
N. Esplanadgatan 4, (invid taxistationen),
Mariehamn. Tel. 19 077.

**Butiken är
öppen:**

 Mån-fre
7.30-17.00

 Lörd
9.00-14.00

I juli lördagar stängt

HOLMBERGS

 Godbyvägen tel. 23 555
www.holmbergs.ax

K SUPERMARKET

 Vard. 9-21
Lörd. 9-18
Sönd. 10-18

KANTARELLEN

Nya Godbyvägen | Tel. 32 840

**WARD. 10-20
LÖRD. 10-16
SÖND. 11-15**

 * ALLA DAGAR under
Öspelsveckan öppet 10-22

 VeroModa, Only, Jack&Jones
och Pieces från oss!

Madison
TORGG. 11 | TEL/FAX 14 887

**WARDAGAR
08-17
LÖRDAGAR
09-13**
**ÅLANDS
FÄRG &
TAPETab**

 SKARPANSVÄGEN 28, TEL. 19 867
WARD.08-17, LÖRD.09-13

GULDVIVA

Blömnar™
SOMMAR ÖPPETTIDER
1 juli - 30 augusti

 vardagar 10-18
lördagar 10-15
söndagar 12-15

SJÖKVARTERET, MARIEHAMN | WWW.GULDVIVA.COM

ÖPPET:
Vard. 8-17
lörd. 10-14

EXIDE TIGA
GARDENA

 Fallgärdsvägen | Tel 23 700
www.vvskycenter.ax

**SEMESTER
STÄNGT
vecka 29**

 Reservdelsjour tel. 0407 081 480
Service, kvalitet och kunnande

**LINDEMANS
LANTBRUKSTJÄNST**

 G.Godbyvägen 11 vid Indus
Tel 45 430, 45 439

 Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd
ÅLANDS TV
Öppet:

 mån-tor 9-17.30,
fre 9-16, lör 11-13

 STORAGATAN 9, TFN 12 629
www.alandstv.com

Öppet:

Juni-Aug vard. 9-17, lörd. 10-15

Juli vard. 9-19, lörd. 10-15

LAPPONIA JEWELRY

Wickström

 UR & GULD Tel 19 833
Torggatan 13

jussis keramik

Nygatan 1, Tel. 018 13 606

• BUTIK • GLASHYTTA

 Öppet: vard. 9-17 lör 10-16
22.6-16.8 vard. 9-20 sön 11-16
17.8-30.9 stängt söndagar
1.10-24.12 stängt

 Vi finns även i Eckerö!
Storby, Tel. 018 38 052

 Öppet: 6.6-12.8
må-lö 10-18, sö 11-15

Sommaröppet

Vardagar 9-19

27/6-2/8

Lördagar 9-17

Söndagar 11-17

MATHIS
Hallen

Ålandsvägen 42 | Tel. 28 149

K SUPERMARKET
**VARUHUSET
ZEIPELS**

Torggatan 7

 Vardagar 9-20
Lördagar 9-18
Söndag 10-17

KappAhl
You look great!

Dillen
Zko
LUGNET KERAMIK

Skarpnätövägen 356, Lillblstad. Tel:018/37780

**Verkstad & butik i
Hammarland**

 Öppet: juni - aug,
Mån-fre 11-18. Lör 11-15
Välkommen!

 Även försäljning på **SALT** i Mariehamn

HANDLA I SKÄRGÅRDS BUTIKERNA!

• Livsmedel • Dagligvaror • Souvenirer • Bränsle • Vykort m.m.

KUMLINGE
**Kumlinge
Andelshandel**

- Livsmedel
- Dagligvaror
- Husgeråd
- Textil
- Fiskedon
- Bygg och järn
- Gas
- Bränsle
- Båt-/cykeltillbehör m.m.

 Öppet mån-fre 9-17, lör 9-14
Sommartid sön 13-16.30 (1/7-31/7)

 Kumlingeby, tel 55 485, 55 405
kumlinge.ahl@alcom.ax

 Skärgårdsbutiken
- intill postvägen

VÅRDÖ
**VÅRDÖ
NÄRBUK**

 Lokalt odlade
grönsaker
Tel. 47 617

 Öppet:
mån - fre 9-18
lör 9-14

 Cykla till affären från
Vargata brygga. vi lånar
Dig cykeln kostnadsfritt!
krister.johansson@k-extra.com

SEGLINGE
Seglinge Ahl

Tel/fax 55 609

Öppet:

 vardagar 9-17
lördagar 9-13
söndagar (i juli) 10-12

600 m från besökshamnen

• Livsmedel • Bränsleförsäljning

FÖGLÖ
FÖGLÖBUTIKEN AB
Välförsedd livsmedel- och daglig-
varubutik belägen vid gästhamnen
och färjefästet i Degerby.

K EXTRA

 Bränsle även
på bryggan.

Sommaröppet 13.6 - 10.8
månd - lörd 9-19 sönd 13-19
Midsommarafton 9-15
Midsommardagen 13-19

BRÄNDÖ
**Brändö
Andelshandel**

22920 BRÄNDÖ ÅLAND

- Livsmedel
- Bränsleautomat 24 h, även båt
- Fiskeredskap
- Gratis internet
- Flytgas
- Färskvatten

 Öppet: mån-fre 9.30-17
lör 9.30-13.00

 6/7-1/8: mån-fre 9.30-18.00
lör 9.00-16.00

 Tel 56 210, 56 107
www.brandoahl.ax

Trivsamt. Johan Hästö trivs med att måla kyrktorn. Han säger själv att han inte är lämpad för vanligt nio-till-fem-jobb och lyckligtvis är han inte heller höjdrädd. Hemma i Kronoby driver han Johan Adventure och leder fjällvandringar och forspaddlingar.

Kyrkmålaren som trivs med sitt jobb

Johan Hästö från Kronoby är i full fart med att måla kyrktornet på Jomala kyrka.

Han beskriver sig själv som en mångsysslare och har målat flera andra åländska kyrkor.

Från kyrktornet på Jomala kyrka hänger **Johan Hästö** och dinglar med penseln i handen. I färgpytsen har han vanlig tjära.

Han kommer från Kronoby och beskriver sig själv som en mångsysslare.

–Jag gör allt möjligt som ingen annan vill göra, som att måla kyrktorn och tvätta ladugårdar.

Johan Hästö har jobbat med kyrkor sedan 2005, men

Hisnande höjder.

Kyrktornsmålare är inget jobb för den som är höjdrädd. Lyckligtvis är Johan Hästö bekväm med höga höjder och van klättrare eftersom han annars jobbar som vildmarksguide.

han är dessutom utbildad vildmarksguide och genom sitt företag Johan Adventure tar han med skolklasser, företag

Fin utsikt. Johan Hästö gillar utsikten som kommer som en bonus med jobbet.

eller andra grupper på fjällvandringar, forspaddlingar med mera.

Vad måste man tänka på när man målar kyrktorn?

–Säkerheten är ju viktigast när man jobbar såhär högt

uppe. Man får se till att göra jobbet ordentligt, så man inte behöver klättra upp igen och rätta till det.

Hur ofta måste man måla ett kyrktorn?

–Vart tionde år ungefär. Det beror lite på vilket väder det utsätts för.

I sommar har han redan målat kyrktak och kyrktorn i Sottunga, Saltvik och Geta. Efter Jomala kyrka står Finströms och Vårdö kyrka på tur.

Vad är det bästa med ditt jobb?

–Att man ser resultatet av ens arbete direkt. Utsikten är ganska fin den med, och sen är det ganska fria arbetstider också. Jag är ingen nio till fem-människa.

Du är inte höjdrädd, va?

–Nä du, svarar han och skratrar.

AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Jomala kyrka. Johan Hästö har målat på flera åländska kyrkor. Efter den här är det dags för kyrkorna i Finström och Vårdö.

Niklas E.W. Eriksson
Epost: niklas.eriksson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

ÅMK fick beviljat tillstånd

27:e upplagan av Nordens äldsta lagliga streetrace i september

MOTORSPORT. Ålands Motorklubb, ÅMK, beviljades i går tillstånd av Ålands landskapsregerings trafikavdelning för att anordna streetrace i september.

–Det blir streetrace 12 september och en nyhet inför i år är att det kan bli en Volkswagen-bubblaklass, säger ÅMK:s ordförande Danne Sundman.

Ålands motorklubb arrangerar ett streetrace 12 september på landsväg 1 mellan Svinryggen och korsningen i Gottby. Vid händelse av regn är söndagen 13 september reservdag för tävlingen.

Ålands landskapsregerings trafikavdelning beviljade i går tillstånd om vägvästängning mellan klockan 06.00-21.00.

–Vi brukar köra 11-18 men eftersom det är så mycket förberedelser och efterarbete med banan behövs det extra timmar, säger Sundman.

Äldsta streetracet

Danne Sundman, tävlingsledare för racet, berättar att det är fråga om ett riktigt streetrace som kräver en större utmaning hos förarna på grund av att det inte handlar om vanlig banracing.

–Det här är Nordens äldsta lagliga streetrace och eftersom underlaget är vanlig väg blir fästet automatiskt mindre, säger han.

Tävlingsupplägget ser ut som tidigare år och Sundman

Ny klass? ÅMK:s ordförande Danne Sundman tror att det kan bli en ny VW-bubblaklass inför streetracet i september.

Foto: ANDREAS DIENERT

räknar med tolv klasser totalt. Det brukar innebära sju bilgrupper och fem motorcykelklasser.

–Vi tar upp anmälningar på plats och deltagarantalet borde vara 50-80 stycken som kör race. Vi har dessutom fle-

ra personer som återkommer varje år.

ÅMK måste se till att vissa kriterier uppfylls för att streetracet ska kunna genomföras i september.

Björn Ekblom, vägunderhållningschef på landskapets

trafikavdelning, menar att det för närvarande håller på att utarbetas en plan för evenemanget, men att planen ser ut precis som den brukar göra när ÅMK anordnar streetrace.

–Trafiken ska ledas genom

Gottby, det ska finnas en skyltplan och ÅMK ska ha kontakt med räddningstjänst och polis, säger Ekblom.

Streetracet arrangeras på sträckan Svinryggen-Gottby för femte gången i ordningen.

NIKLAS E.W. ERIKSSON

”Helt klart det värsta vi har gjort i idrottsväg”

De tävlingslöppte ett helt dygn

LÖPNING. –Vi sade till varandra att det här var första och sista gången som vi ställde upp i ett ultralopp. Men man skall aldrig säga aldrig.

Det säger Marcus Karlsson efter att han och Emil Söderlund genomfört 168 kilometers löpning på 24 timmar.

Marcus Karlsson och Emil Söderlund deltog ihelgen i ett 24 timmars ultralopp i Hallsberg i Sverige..

Tävlingen gick ut på att deltagarna skulle springa så långt de bara kunde under ett helt dygn. Totalt samlades 149 löpare och tillsammans lyckades de skrapa ihop 11.142 kilometer längs banan.

–Jag tror att vi är de första ålänningarna som har genomfört ett ultralopp och det här är helt klart det värsta vi har gjort i idrottsväg, säger Marcus Karlsson.

132 varv

Resultatet för de åländska lö-

parna blev 168 kilometer och det motsvarar fyra marathondistanser på 24 timmars löpning.

–Man sprang runt en 1,3 kilometers slinga och vi måttade med 132 varv, säger Karlsson.

Tävlingsupplägget med en kort distans möjliggjorde regelbundna pauser med mat och dryck men det fanns även nackdelar med banan.

–Det är inte bra mentalt med tanke på att det var samma miljö varv efter varv. Men det måste man försöka koppla bort.

Ont överallt

Ålänningarna Karlsson och Söderlund sprang klockan runt och slutade till slut på en delad sjätteplats.

–Vi är nöjda med resultatet med tanke på att vi inte har kört tillräckligt hård träning för att klara 200 kilometer, säger Karlsson.

Varför gjorde ni det?

–Det är fascinerande att se kroppens reaktion men efter 22-23 timmar är det svårt att gå och man har ont precis överallt.

Bra beräknat

Marcus Karlsson och Emil Söderlund lade upp loppet på

Totalt slut. Marcus Karlsson (till vänster) och Emil Söderlund minuterna efter målgång. Det blev totalt 168 kilometer på 24 timmars löpning för ålänningarna i ultraloppet i Hallsberg i Sverige.

Foto: PRIVAT

förhand och startade i ett lugnt tempo.

–Det var många som gick ut hårt men sedan gick de in i vägen efter 10-15 timmars löpning. Ingen skadade sig allvarligt vad jag kunde se men kramper och blåsor var vanliga inslag, säger Karlsson.

Ultralöparna från Åland kände efteråt att det kan vara svårt att sätta upp nya mål i den här extrema tävlingsformen.

–Det känns som att vi har gjort det här nu. Nästa mål skulle vara 200 kilometer men vi har varken tid eller motivation för

det utan det blir nog marathontid för fortsättningen, säger Karlsson.

Fredrik Elinder från Hässelby fullföljde en 24 timmars ultralöpning för första gången och han vann tävlingen på 218,9 kilometer. **Hasse Byren** och **Georg Hållstorp** blev tvåa respektive trea och noterade också ett resultat över 200 kilometer.

Åsa Hållstorp vann damklassen på 200,9 kilometer och därmed blev hon blott andra dam i Sverige att notera drömgränsen på 20 mil.

NIKLAS E.W. ERIKSSON
niklas.eriksson@nyan.ax

Wirtanen spelade fram två gånger om

■FOTBOLL. Tommy Wirtanen blev inbytt i halvtid i måndagens bortamatch mot BK Häcken i Göteborg.

Wirtanens Örebro SK låg under med 2-0 men laget lyckades reducera och kvittera innan domaren blåste av matchen.

Tommy Wirtanen stod för två assist och spelade fram tvåmålsskytten **Alejandro Bedoya**. Kvitteringsmålet kom i matchminut 90 och matchen slutade 2-2.

Örebro ligger för närvarande på en sjätteplats med 23 inspelade poäng. (ne)

”Tulle” lånas ut till Västerås

■FOTBOLL. Den före detta anfallaren i IFK Mariehamn, **David Carlsson**, lånas ut till Västerås SK som spelar i division I norra. Carlsson har varit förföljd av skador och har haft svårt att få speltid i allsvenska Brommapojkarna.

Lånetiden sträcker sig säsongen ut och Västerås ligger för tillfället på en åttondeplats i serietabellen med 17 inspelade poäng på 13 matcher. (ne)

Sportens kom ihåg

■ Augustismällen: Lumparlands- och Lemlands jaktvårdsförening arrangerar skyttetävling. Lördag 1.8 på Furuborg i Lumparland kl.09.00. Anmälan på plats. Glatt humör, hagelgevär och cal.12 medtages. Klasser: dam, senior, junior samt tremannalag.

■ IFK veteranhockey: Tränings-tider i Islandia: torsdag 30.7. kl 20 samt torsdag 6.8. kl 19.30. Info Jenki Rask: 040 531 40 14.

■ MSF: Seglingskurser: Vecka 32: Seglarläger på lilla klubbholmen ”Seglarnäset”. Ålder fr. 8 år uppåt. Kontakta Jonte Henriksson: 040-7553480, john.henriksson@abo.fi

■ Nia: Skeppargården Pel-las, Lemland, onsdag kl 18-19:15. Anmälningar & förfrågningar på 050-371 7090 (Minna). Du kan också bara dyka upp.

■ Sommar-Nia: Uncan torsdag 17:45.

■ ÅID-orientering: ÅM i medeldistans tisdag 4 augusti på Föglö vid Degerby skola. Färja från Svinö kl. 17.50. Första start kl. 19.00. Anmälan till ÅIDs kontor senast fredag 31.7. kl. 15.00, tel. 19170.

■ ÅID-friidrott: DT kula på WHA onsdag 29 juli 19:00

■ ÅID- skidor: Getaloppet på rullskidor 43 km söndag 2.8. Start vid Geta kyrka kl.09.00, mål vid Mariebad. Klasser: Allmän: dam och herrklass, fristil och klassisk stil. Motionsklass: fristil rullskidor eller inlines. Anmälan till ÅID:s kansli tel. 19170 senast 27.7. Efteranmälan på startplatsen 08.00-08.30. Buss till starten avgår från Mariebad kl 07.30.

■ Ålands Idrottsdistrikt: ÅID:s kansli håller under tiden 27 juli-2 augusti kansliet öppet 9-14. Fredagar stängt.

– ETT NÖJE MED FART –
ÖPPET ALLA DAGAR

JULI:
Alla dagar: 12-20

AMK
1962

Automatisk tidtagning

www.alandsmotorklubb.com Lemland, Vessingsboda, tel 34 378

Boman siktar på 200-metersfinal i FM

Men Hanna Wiss ställer inte upp i tävlingarna

FRIIDROTT. –Formen har varit bra på träning och kroppen är i skick igen efter lite halsont tidigare under helgen.
Det säger Mats Boman som siktar på final på 200 meter i finländska mästerskapen som avgörs i Esbo inkommande veckoslut.

Mats Boman, som tog silver och brons på 100 meter respektive 200 meter under öspelen, laddar som bäst inför FM-tävlingarna som pågår fredag-söndag i Esbo, Finland.

Dålig koll

Boman satsar på samma distanser som under öspelen och på 200 meter är siktet inställt på final. Tiden på 21,81 är den sjunde bästa tiden i Finland.

–Jag ska till final men jag har ingen koll på mina konkurrenter. Däremot är det ju FM så det lär vara hårt motstånd, säger han.

Tror du att du kan putsa 200 meterstiden ytterligare?

–Det är inte omöjligt men det beror mycket på förhållandena. Det var en enorm känsla på hemmaplan under öspelen men nog taggar man till när det är FM också.

Osäkert på 100

På 100 meter är Boman osäker och än så länge har han inte hunnit fundera ut något specifikt mål.

–Jag vet inte vad jag siktar på men såklart försöker jag putsa tiden om det bara går, säger han.

I öspelsfinalen stannade klockan på 10,82 sekunder vilket var nytt åländskt rekord. Årsbästa på distansen är 10,57 och tiden innehas av **Jonathan Åstrand** som tävlar för IF Kraft.

Fokus på teknik

Det blir fjärde gången som Boman ställer upp i finländska mästerskapen, men till skillnad från förut har han klarat sig undan skador under den här säsongen.

–Jag har fått vara skadefri och det märks på resultaten. Förra året insjuknade jag exempelvis i en form av streptokocker och det förstörde givetvis en hel del.

Boman har tillsammans med sin tränare, **Frank Ottesen**, fokuserat mera på teknik än tidigare och det har gett utdelning i form av åländskt rekord på 100 meter samt 200 meter.

Det finns funderingar på en satsning på 400 meter men Boman vill inte gå in på sådana spekulationer just nu.

–Nu ligger fokus på FM och där satsar jag på 100 meter och 200 meter. Det där med 400 meter får vi ta efter FM, säger Boman.

Wiss missar

Hanna Wiss, som har ställt upp i FM två gånger tidigare, hade tänkt delta ihelgen men nu

Final. Mats Boman har som mål att gå till FM-final på 200 meter. Bilden från öspelen på Åland då det blev brons på samma distans.
 Foto: FREDRIK TÖRNROOS

tingas hon lämna återbud på grund av sjukdom.

–Jag har haft problem med en körtel och imåndags var det första gången som jag tog i ordentligt sedan öspelen, säger hon.

Med tanke på sjukdomen är det ingen idé att ställa upp under inkommande veckoslut utan Wiss satsar på junior-FM senare i augusti istället.

–Det är ju min egentliga tävling. Jag tävlar ju mot tjejer som är ett år äldre än mig i junior-FM. Motståndet är bättre än vanligt med tanke på att flera har vunnit senior-FM redan, säger hon.

Vad har du för målsättning i junior-FM?

–Allt beror ju på formen så det är svårt att säga just nu.

NIKLAS E.W. ERIKSSON

Med i truppen. Annica Sjölund är en av 40 spelare som är med i diskussionerna om att ta en plats till sommarens EM-slutspel på hemmaplan i augusti.
 Foto: VILLE VUORINEN

ÅU har ingen spelare med i landslagstruppen

■FOTBOLL. Åland united leder damligan och går som tåget med tolv raka segrar.

Trots det finns ingen spelare med i truppen till sommarens EM-slutspel som avgörs i Finland i augusti.

Annica Sjölund, som representerar AIK i damallsvenskan, finns däremot fortfarande med i diskussionerna om en landslagsplats.

Truppen består i nuläget av 40 spelare men den ska bantas ytterligare och 13 augusti tar förbundskaptenen **Michael Käl** det slutgiltiga beslutet.

Då ska det bestämmas vilka 22 spelare som ska försvara Finlands färger på hemmaplan under slutet av sommaren.

Nya Åland har sökt Finlands förbundskapten Michael Käl men utan resultat. (ne)

FRIIDROTT

Distriktstävling 27 juli.

100 m herrar, final (+2,2): 1) Jansson Victor, JIK, 11.84, 2) Osowski Andreas, IF Länken, 11.96, 3) Malmberg Jonathan, IFK, 12.14, 4) Mattsson Lucas, IFK, 13.10, 5) Sundberg Tobias, IFK, 16.99.

100 m damer, heat 1(+2,0): 1) Wiss Hanna, IFK, 12.75, 2) Källgren Julia, SIF, 13.29, 3) Jansson Nathalie, JIK, 13.88, 4) Svensson Bim, IFK, 14.58, 5) Jansson Julina, JIK, 15.44.

100 m damer, heat 2(+2,8): 1) Gustafsson

Linn, IF Fram, 14.66, 2) Pellas Paulina, IFK, 15.16, 3) Mattsson Lisa, IFK, 15.33, 4) Södergårdh Sofia, LIF, 15.68.

300 m herrar: 1) Malmberg Jonathan, IFK, 38.04, 2) Jansson Victor, JIK, 38.08.

Höjd herrar: 1) Henriksson Andreas, IFFK, 1.85, 2) Malmberg Jonathan, IFK, 1.54.

Höjd damer: 1) Rydell Anette, IFK, 1.44, 2) Gustafsson Elisa, IF Fram, 1.41, 3) Mattsson Lina, IFK, 1.29, 4) Gustafsson Linn, IF Fram, 1.25, 5) Mattsson Lisa, IFK, 1.25, 6) Svensson Bim, IFK, 1.20.

1 JUNI – 30 SEPTEMBER

Nyan Nappet

Ålands längsta
fisketävling på säd

VINSTER
FÖR
1500€

Catch
and release
Ta med kamera, tidning och måttband i båten!

TÄVLINGSREGLER

- Tävlingen startar 1 juni och pågår till 30 september.
- Tävlingen omfattar endast gädda fångad genom spöfiske i åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
- Tävlingen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
- Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta på Nya Ålands hemsida www.nyan.ax
- Efter varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den längsta gäddan under månaden. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan, gärna tillsammans med ett exemplar av Nya Åland, daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person

MÅNADS-PRISER
2 ST DRAGPAKET
Totalvärde
100€

HUVUDVINST SENIOR:
 Elsnurra Watersnake 34LBS + XM Quickfit Auto (uppblåsbar flytväst) från **Båt- och Fritidsvaruhuset**

HUVUDVINST JUNIOR:
 LCD-tv 19" från **Expert Welander**

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutikken
Äventyret Ab

DEBATT

Avveckling. Insändarskribenterna kritiserar Mise för att ha avvecklat avfallshantering. Bilden är tagen vi Getaboden. Foto: PRIVAT

► LEDIGA PLATSER

Tandskötare

sökes till Citytandvården.

Ring Helena Frantzén
mobil 0457 3832 647

► LEDIGA PLATSER

söker medarbetare till boendeservicen.

1. En vik **FÖRESTÅN-DARE** på heltid i tjänsteförhållande för tiden 14.9.2009 - 31.7.2010 med eventuell förlängning. Nuvarande placering vid Servicegatans gruppboende samt lägenhetsboendeservicen.

Behörighetskrav minst examen på yrkeshögskolenivå eller motsvarande.

Vi lägger stor vikt vid personlig lämplighet.

Den uppgiftsrelaterade lönen är 2516,62€ i månaden.

2. Tre ordinarie **VÅRDARE** 50 % i periodarbete i arbetsavtalsförhållande från 1.9.2009 med nuvarande placering vid lägenhetsboendeservicen.

Behörighetskrav närvarandexamen eller motsvarande samt att vi lägger stor vikt vid personlig lämplighet.

Den uppgiftsrelaterade lönen för heltid är 2044,85€ i månaden.

Närmare upplysning ges för alla tjänster av vik. föreståndare Bodil Kantola tel 0457452400 samt vik föreståndare Stina Eriksson 04575243692

Ansökningarna inlämnas **senast den 13.8.2009 kl 15.00** till Ålands omsorgsförbund k.f Strandgatan 23 22100 Mariehamn

Utveckling eller avveckling?

■**Enligt grundavtalet** (3§) för kommunalförbundet Ålands Miljöservice (Mise) har medlemskommunerna överfört renhållningsansvaret till kommunalförbundet. Kommunalförbundets uppgift är att inom medlemskommunerna handha renhållningsansvaret enligt gällande lagstiftning. I detta syfte skall kommunalförbundet enligt avtalet bl a planera och utveckla den kommunala avfallshanteringen.

I **Geta** kommun upplever vi inte en utvecklad, utan snarare en avvecklad avfallshantering, för vilken kommuninvånare och fastighetsägare ändå tvingas betala anse- nliga summor i såväl grund- som tilläggsavgifter.

Erik Brunström,
kommundirektör
Ingvar Björling,
kommunstyrelsens ordförande

► LEDIGA PLATSER

DELGIVNING

Ålands landskapsregering lediganslår ånyo den ordinarie tjänsten som

rektor

vid Ålands folkhögskola, med tillträde 1.10.2009 eller enligt överenskommelse.

Rektor skall som pedagogisk ledare för folkhögskolan och som chef för lärarna och övrig personal leda utvecklingen av undervisningen samt fullgöra övriga uppgifter som hänför sig till ledningen av skolan.

För tjänsten krävs högskoleexamen och behörighet och erfarenhet som lärare inom något av skolans undervisningsområden samt erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

Lön erläggs enligt löneklass C 63 (3.175,34 – 4.055,22 euro + eventuella tillägg).

Närmare uppgifter om tjänsten ger byråchef Jan-Ole Lönnblad, tel (018) 25 000.

Information om Ålands folkhögskola finns på skolans hemsida www.afhs.aland.fi

Ansökningshandlingarna riktas till Ålands landskapsregering, PB 1060, AX-22111 Mariehamn. Ansökan skall vara landskapsregeringens registratörskontor tillhanda **senast den 17 augusti 2009 kl. 16.15.**

Tidigare sökande kvarstår som sökande.

Mariehamn, landskapsregeringen, den 28 juli 2009 www.regeringen.ax

RIKSNYTT

Fler föräldrar bråkar om barnen i rätten

HELSINGFORS. Allt fler frångilda föräldrar tvistar om sina barn i tingsrätten. Rättspolitiska forskningsinstitutet uppger att antalet fall om barnens vårdnad och umgängesrätt har ökat markant de tio senaste åren.

Till exempel år 2007 behandlades över 2.000 fall som gällde barn i tingsrätterna. Tio år tidigare var motsvarande antal drygt tusen. Oftast är det mamman som tar initiativ till processen. I en majoritet av fallen vill den kärnande ha ett beslut om ensam vårdnad eller om var barnet ska bo.

I ungefär en fjärdedel av fallen behandlas umgängesrätten. Ofta är det en mamma som bor ensam med barnen som vill begränsa pappans umgängesrätt eller att pappans träffar med barnen ska övervakas. Papporna som går till domstol vill i sin tur ha utvidgad umgängesrätt.

Ej smärtfritt dela saker

Däremot kan par som skiljer sig oftast komma överens om det ekonomiska utan att föra saken till rätten. Ärligen är det bara några tiotal egendomstvister som behandlas i tingsrätterna. I det typiska fallet är det en 50-årig man, ofta med före-

Vanligare bråka om barnet i rätten. År 2007 behandlades över 2.000 fall som gällde barn i tingsrätterna. Tio år tidigare var motsvarande antal drygt tusen. Bilden är arrangerad. Foto: STEFAN ÖHBERG

tagsverksamhet, som för tvisten till domstol. Som svarande är i allmänhet en kvinna i ungefär samma ålder i löntagarställning.

Enligt äktenskapslagen ska egendomen delas vid skilsmässa, såvida parterna inte kommit överens om ett annat arrangemang via exempelvis äktenskapsförord.

Marjukka Lasola, som är forskningsdirektör på Rättspolitiska forskningsinstitutet, säger att det lilla antalet rättsfall ändå inte ska tolkas som att egendomsfördelningarna går smärtfritt till. Numera är det allt vanli-

gare med äktenskapsförord. Det ingås i ungefär vart fjärde äktenskap, uppger Rättspolitiska forskningsinstitutet. För tio år sedan var andelen bara en femtedel av äktenskapen. Äktenskapsförord är allmänna speciellt i de större städerna. I dem ingår vart tredje par ett äktenskapsförord. Den vanligaste modellen är att makarna kommer överens om att behålla sin egen egendom vid en eventuell skilsmässa. Varje år slutar 13000 äktenskap i skilsmässa. Antalet äktenskap som ingås per år är dubbelt upp.(FNB)

Begagnat kan skada u-länder

Att skicka iväg sina begagnade kläder till u-länder lättar ofta på samvetet. Men klädinsamling har sina avigsidor.

Leo Olasvirta, chef för Utrikesministeriets enhet för medborgarorganisationer, säger att klädinsamling i värsta fall kan slå ut den lokala produktionen och skada försörjningen för de lokala inom branschen. Enligt honom har många u-länder märkt problemen och bekämpar importen med tullavgifter. –Jag har bott i Afrika i tolv år och sett vad det går ut på. Att bistå med kläder är problematiskt för att det finns ett behov av hjälp men den när inte alltid rätt ställe, säger Olasvirta. Olasvirta vill ändå inte rata hjälpen fullständigt. Den kan lätta på de allra fattigaste människornas nöd. Med att donera kläder kan man också understöda lokala småföretag.

Enligt Olasvirta jobbar finska organisationer mycket bättre än en del av de internationella organisationerna.

Avvisar kritik

Utvecklingssamarbetets planerare **Elena Taubert** på finska UFF, U-landshjälp från folk till folk, avvisar kritiken. –Ställena där kläderna delas ut är ofta härjade av inbördeskrig och den lokala industrin har rasat, säger Taubert. Inkomsterna för de nästan åtta miljoner kilo kläder som doneras till UFF årligen, går nästan nio procent direkt till Mocambique och Malawi. UFF:s lokala samarbetsorganisationer säljer största delen och använder vinsten till utvecklingsprojekt. En liten del av kläderna doneras direkt till de allra fattigaste. Missions- och utvecklingssamarbetsorganisationen Fida Internationals princip är att de insamlade kläderna säljs

redan i hemlandet. Efter det placeras vinsten i utvecklingsprojekt. Fida skeppar kläder till fattiga länder bara då när en allvarlig katastrof inträffat. –Vi exporterar kläder till u-länder endast vid allvarliga katastrofer. I övriga fall är det mycket bättre för den hållbara utvecklingen att understöda den lokala produktionen, säger **Eero Hostia**, Fidas chef för utvecklingssamarbete. Ett annat hot för den lokala klädproduktionen är billiga importkläder från Asien. Enligt den ekonomiska rådgivare **Jussi Palojärvi** vid Utrikesministeriets enhet för utvecklingsfrågor konkurrerar importen också med försäljningen av begagnade kläder. –Nya kläder och råtextiler från Asien till södra Afrika har ökat massivt under de senaste åren. Den har orsakat mycket arbetslöshet för att den traditionella textilindustrin inte mera är lönsam.(FNB)

Pirate bay kan bli lagligt i Finland

Nättjänsten Pirate Bay som kommer att förnyas blir troligen laglig också i Finland. Pirate Bays kommande ägare försöker göra tjänsten laglig genom att avtala om upphovsrättsavgifter.

Förutsättningen är enligt Upphovsrättens informations- och övervakningscentral att allt olovligt material tas bort.

Programvarubolaget Global Gaming Factory X som avtalat att köpa nättjänsten har meddelat att de förhandlar globalt med skiv- och filmbolag och upphovsrättsorganisationer. Direktör **Satu Mättö** för den finska organisationen för upphovsrätter Teosto säger att ingen kontaktat dem. Teosto hoppas ändå att man lyckas göra tjänsten laglig. –Lagliga tjänster är ett måste

för att musikbranschen ska återhämta sig. De olagliga tjänsterna minskar när vi lyckas skapa sådana som användarna tycker att fungerar och för vilka det betalas ersättningar, säger Mättö. I Pirate Bay finns länkar bland annat till musikfiler som man kan ladda ner. En stor del av de länkade filerna är olagligt utlagda ut på nätet. Tjänsten har uppskattningsvis över 22 miljoner användare.(FNB)

TV-programmet

7.00 Rapport [55875]
7.07 Regionalt [209201981]
7.28–10.30 Gomorron Sverige [350880417]
13.00 Rapport [97894]
13.05 Färöponnyn – den färöiska hästen (R) [414900]
Dansk reportage från 2008.
13.35–14.35 Med kådade händer (R) [8323097]
Reportage.
15.20 Vänd dem inte ryggen [1364417]
FILM Amerikanskt drama från 1955. I-rollerna: Glenn Ford, Anne Francis, Luis Calhern. Regi: Richard Brooks.
17.00 Rapport [81610]
17.05 Gomorron Sverige [644523]
17.55 Hedebyborna (R) [2557691]
18.55 Anslagstavlan [1170374]
19.00 Rapport [19271]
19.10 Regionala nyheter [5013982]
19.15 Simning [7407320]
20.30 Rapport [85252]
20.50 Regionala nyheter [6098271]
21.00 Uppdrag granskning – sommarspecial [35813]
Samhällsprogram. Om p-staven som visade sig vara en att-rapp och om Osman som fick en livsviktig operation i Turkiet, men hamnade i en tvist om räkningen. Även 30/7, 1/8.
22.00 Hunter [31097]
Norsk kriminalserief från 2008. Del 4 av 6. Gisela är äntligen fri. Vål hemma i Norge blir hon en del av livvaktsteamet kring familjen Melby/Sæther. Även 2/8.
23.00 Mördare okänd [1249368]
Del 3 av 6. Två fall utan uppenbar koppling blir plötsligt heta när man inser att brottsplatserna ligger längs samma motorväg.
0.40 Himmelblå (R) [7498672]
Del 1 av 8.
1.25 Sommarkväll med Anne Lundberg (R) [6101295]
Gäster: Mia Skäringer, Veronica Hedenmark, Bo Lundgren, Knut Kainz Rognerud, Thomas Bodström, Roger Moore. Även 30/7
2.25–7.00 SVT24 [25815295]

10.00–12.30 Simning [4916542]
17.45 Cityfolk (R) [58097]
Även 2/8.
18.10 Främlingar 1808 [15146]
Finlandssvensk dramaserie från 2008. Del 10 av 10. Om finska kriget 1808–1809 då Sverige förlorade Finland till Ryssland.
18.40 Nyhetstecken [5872320]
Nyheter på teckenspråk.
18.50 Utiset [5896900]
Finskspråkiga nyheter.
19.00 Simning [66691]
Direkt. VM. Från Rom.
19.15 Bland isbjörnar och orangutanger (R) [572702]
19.40 Lyx [814455]
Reportageserie. Kvällens avsnitt: Med öga för träets ådring.
19.55 Oddasat [2806610]
Samiskspråkiga nyheter.
20.00 Bröderna Haapala [26097]
Finsk dokumentär från 2008. Det var i början av 1900-talet som bröderna Haapalas föräldrar utvandrade från Uleåborg till Michigan. Även 31/7, 1/8.
20.25 Hönseri i liten skala (R) [2996287]
Norskt reportage från 2006. På daghemmet Teina i Gløppen driver barnen ett eget litet hönseri.
20.30 Simning [5252]
Forts från SVT2. Kvällens finalpass.
21.00 Antikmagasinet (R) [7233]
Dansk 50-talsdesign. Även 1/8.
21.30 Säsongstart: Kobra intervju [6504]
I kvällens program träffar vi rockikonerna Sonic Youth.
22.00 Aktuellt [91349]
22.25 Regionala nyheter [8355851]
22.30 Sugar rush [46436]
Brittisk dramaserie från 2006. Del 6 av 10. Även 31/7.
22.55 Kor (R) [9600748]
Svensk kortfilm från 2008.
23.00 Sportnytt [81523]
23.15 Regionala nyheter [3173252]
23.25 Rapport [3229788]
23.30 Från jorden till månen (R) [3681184]
Även 31/7.
1.15–2.15 När döden kom förbi Madame Arthur (R) [5412634]
Även 2/8.

7.30 Montel Williams show [3645558]
8.25 Just shoot me (R) [1872981]
8.55–9.50 Top model 2 (R) [2889233]
10.40 Rachael Ray [8290981]
11.30 Våra bästa år [7819504]
12.25 Sjukhuset [4414542]
12.50 Sjukhuset [341374]
13.20 Top design (R) [180436]
14.15 Oprah Winfrey show [826691]
15.10 Extreme home makeover [6856436]
16.05 The Tyra Banks show [6081962]
17.00 Top model 2 [996833]
18.00 Top design [891469]
19.00 Bones [105875]
Amerikansk kriminalserie från 2006. Del 6 av 21. Booth och Brennan utreder ett dödsfall som orsakats av en explosion på ett Miamihotell.
20.00 How I met your mother [849946]
Amerikansk komediserie från 2007. Del 11 av 24. Gänget försöker ge Ted exempel på varför man inte ska dejta någon man redan träffar regelbundet.
20.30 2 1/2 män [299487]
Amerikansk komediserie från 2006. Del 2 av 24. Charlie berättar till slut för Alan varför han ställde in bröllopet med Mia. Samtidigt drabbas de av en otroligt högljudd granne.
21.00 Stora byggslaget [849287]
Svenskt inredningsprogram från 2009. Del 8. Även 1/8.
22.00 Lyxfällan [765271]
Svenskt livsstilsprogram från hösten 2008. Robert har köpt tio bilar på fyra år. Annika lägger tusentals kronor på vackra, men dyra, smycken.
23.00 Sex education (R) [856287]
0.05 Navy CIS [4347276]
1.00 2 1/2 män (R) [1681160]
1.30 How I met your mother (R) [4789189]
1.55 Spin City [3700721]
2.20 Prison break (R) [8280450]
3.10 Drew Carey [3419721]
3.35 Love don't Cost a Thing [5441672]
FILM Amerikansk komedi från 2003. I rollerna: Nick Cannon, Christina Milian.
5.15–6.00 Over there [6568905]

6.50 Nyhetsmorgon [91742368]
10.55 Doctors [8444788]
11.50 Tillbaka till Aidensfield (R) [5737146]
12.55 Antikdeckarna [9595962]
14.00–14.25 Trav: Dagens rätt [189558]
15.45 Doktorn kan komma (R) [9994610]
16.45 Doktorn kan komma (R) [8783097]
17.45 American idol [8913417]
18.45 American idol [992523]
19.15 Lotto, Joker och Drömvinsten [3033436]
19.20 Keno [3032707]
19.25 American idol [602233]
Amerikanskt underhållningsprogram från 2009.
19.45 Väderkanalen [952875]
20.00 Nyheterna [571829]
20.10 Ekonominyheterna [6971788]
20.15 Lokala nyheter [6996097]
20.20 Lokalt väder [6995368]
20.25 Vädret [6985981]
20.30 Halv åtta hos mig (R) [686399]
Svenskt matlagningsprogram från 2009. Kalle Fjällruds meny består av till förrätt pilgrimsmusslor med palsternacks-puré och hummerbuljong.
21.00 Miss Marple: Ett mord annonseras (R) [713078]
Brittiskt kriminaldrama från 2005. Del 4 av 8. I Chipping Cleghorn läser invånarna i den lokala tidningen att ett mord ska begås på Little Paddocks.
23.00 Nyheterna [551610]
23.25 Sporten [1497726]
23.35 Vädret [1971287]
23.38 Lokalt väder [301971287]
23.40 Vinnare: V64 [9202962]
0.10 Bakom Sommaren med Göran [867818]
Även 3/8.
0.40 Jordan, rättsläkare (R) [1369943]
1.35 Mordkommissionen (R) [8419363]
2.45 Arkiv X [5112905]
3.30 Reprisstart: Advokaterna (R) [9620295]
4.15 Små i stora världen (R) [5518566]
4.40 Små i stora världen (R) [4682905]
5.05 Survivor [9732450]
5.55–6.50 Det var en gång (R) [1971740]

7.00–10.00 Frida hela veckan
God morgon tillsammans med Frida Lindholm och Ted Urho.
12.00–13.00 VM i simning
Försöksheat. Rom, Italien. Refereras på svenska av Kaj Kunnas och på finska av Hannu-Pekka Hänninen.
17.25 TV-nytt
17.30 Ett annorlunda liv
Norrmannen Tommy Sandal är en mångsysslare i naturen.
18.00 Trillingarna
18.25 Peos galleri
18.30 Park (R)
Finlandssvensk. Äkta eller oäkta finlandssvensk? Vagar du tala svenska? Diskussion och improvisation. Hankki life gör finlandssvenska-testet.
19.00 Mums mums med Noman
Del 2 av 8. Petros Kyris. Noman Mubashir gästas i dag av den grekiskfödde Petros Kyris som tillreder läckerheter från sitt hemland: souvlaki, squashsoppa och säklart grekisk sallad.
19.30 TV-nytt
19.45 Leve trähusstaden!
Leve trähusstaden Jakobstad! Arbetarstadsdel med stor föfartäthet.
20.15 Finska fotografer
Åbos första fotograf. Johan Jakob Reinberg (1823–1896) öppnade Åbos första stadigvarande fotoateljé.
20.30 VM i simning
Finaler. Rom. Kommentator: Refereras på svenska av Kaj Kunnas och på finska av Hannu-Pekka Hänninen.
21.30 TV-nytt
21.40 Upp till kamp
En krönika om fyra unga vänners liv i Sverige mellan 1965 och 1976, en tid präglad av popmusik, politiska motsättningar och ungdomsrevolt.
23.10 Ett annorlunda liv
Norrmannen Tommy Sandal är en mångsysslare i naturen. Han vandrar och fiskar i fjällen, jagar rödrev men skyddar fjällrev, fångar sälar i Vita havet.
23.40–0.14 Arkivpärlor
Lars Biströms program ”Så fostras en folkskollärare” från år 1964. Christine Saarukka presenterar.

ÅLANDSKANALEN

Kl 18:30, 19:30, 21:30, 22:30, 23:30

Nyheter och sommar-tv med Åland24

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

5.30 Musik. **6.45–10.00** Gomorron. Med Leif Sundberg. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Väderprognos direkt från SMHI. **9.30** Ålandsnytt. **10.00** Sommarprat. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **11.45** Låshörnan. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. **12.30–16.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Sänds i repris kl 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skrattsalva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Gröna fingrar. Sänds även på lördag kl 15:30. Med Tom Wiklund. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Albin Dahlin. **17.00** Ålandsnytt. Sänds även kl 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Sänds även kl 20:00. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från kl 13:03. **19.00** Ålandsnytt. Repris från kl 17:00. **19.10** Åland idag. Repris från kl 16:15–17:00. **20.00** Ålandsnytt. Repris från kl 18:03. **20.03** Åland idag. Repris från kl 17:10–17:45. **20.40** Låshörnan. Maja. Repris. **20.55** Musik. Repris. **21.00–22.30** Sommarprat. Repris.

Bröder om sina rötter

I "Bröderna Haapala" möter vi Yrjö och Alpertti (bilden) vars föräldrar utvandrade från Finland till USA under tidigt 1900-tal. Bröderna har aldrig varit i Finland men förvaltar sitt ursprung med stolthet.

SVT2 20.00

Se det med egna ögon

www.24.ax

6.55 Ettans morgon-tv [35328829]
9.30 Familjen Serrano [6293542]
Celias föräldrar kommer överraskande på besök för att träffa sin svärson.
11.05 Tv-nyheter [2742691]
11.10 YLE News [2741962]
11.15 Tillbaka till Aidensfield [2088504]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [70833]
13.00–13.51 Prisma: I livmodern [23405]
14.00–14.50 Den vida naturen: Mästare på att överleva [9665726]
15.00 Tv-nyheter [58320]
15.05 Fader Dowlings mysterier [3325417]
15.50 Hundra ord: Kevyt [7432962]
16.00 Sjukhuset i Holby City [51875]
17.00 Tv-nyheter [86165]
17.08–17.55 Tillbaka till Aidensfield [300639691]
18.00 Tv-nyheter och väder [85829]
18.20 Dagens ansikte [2402504]
18.30 Familjen Serrano [2233962]
Diegos hjärteaffärer är äntligen på rätt köl och huset ska få en

nya värdinna.
19.45 Guldvingen och rosenplistern [1181707]
Naturdokumentär av Mika Rokka om dagfjärilar i Finland.
19.55 Barnmorskorna [794523]
Del 1 av 6. Hurdant är arbetet som barnmorska där man varje dag upplever födelsens underverk?
20.25 Viking Lotto [9624726]
20.30 Tv-nyheter och väder [59813]
20.55 Sporttrutan och V5-travet [6082610]
21.05 A-studion [1759271]
21.40 Fjällrinen: De glömda barnen i-Manila [2366726]
På begravningsplatserna i Manila, under stadens broar och på dess gator, lever hundratusentals hemlösa barn.
22.28 Hemmasalongen: Uppsving FILM [304776320]
(Nousukausi) Finsk komedi från 2002. I rollerna: Tiina Lymi, Petteri Summanen. Regi: Johanna Vuoksenmaa.
0.00–6.55 Nyhetsfönster [18027059]

6.00 Tellus-frågesport [4113523]
6.50 Lilla tvåan [1754639]
8.50 Gänget och jag [6338523]
9.15 Regionala nyheter [4088078]
9.15 Nyheter från Nyland [9701981] **9.25** Nyheter från sydöstra Finland [9707165] **9.35** Nyheter från sydvästra Finland [9080542] **9.45** Nyheter från Tavastland [9799146] **9.55** Nyheter från mellersta Finland [9891558] **10.05** Nyheter från östra Finland [9070165] **10.15** Nyheter från Österbotten [9076349] **10.25** Nyheter från norra Finland [9163829]
10.35 Sommern [5005523]
11.35 Lilla huset på prärien [6015436]
12.25 Hjärtan i brand [9992707]
12.50 Två glada stockflottare FILM [7294851]
Finskt drama från 1954.
14.15 Nyhetsåret [7281436]
14.20 Aktuella Tvåan [9577165]
15.10 Lilla huset på prärien [5573523]
16.00 Sommern [21146]
17.00 Nicke Nyfiken [14813]
17.23 Lilla tvåan [300205639]
18.00 Emily [94894]
18.50 Tv-nyheter [5889610]

19.00 Regionala nyheter [81900]
19.10 Sporttrutan [7377165]
19.15 Tvåans sommarväder [7374078]
19.20 Strömsö Mat med Michael och Matias [437726]
Rejäl husmanskost och avancerad matdesign möts i köket på Strömsö.
19.50 Hemmakockars recept [8233691]
20.00 Hem åt hunden [9691]
20.30 Lurendrejerier [8962]
21.00 Hovimäki (R) [71320]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [3978504]
22.05–22.45 Den hårda lagen: Specialenheten [7430639]
22.50 Dokumentärprojekt: Försök ens! [4840542]
Maiju bestämde sig för att återvända från Berlin till Finland och till Kaarlo. Rocksommaren blev en kärlekshistoria.
23.35 Dolt ord [4288287]
1.00 Tellus-frågesport [9913721]
2.00 Frågespel [3353479]
3.00 Dolt ord [3357295]
4.00 Sudoku [3366943]
5.00–6.00 Frågespel [3377059]

6.00 MTV3 Chat [105900]
7.00 Semesterväder och MTV3.fi [1061417]
9.00 Känslor och dofter [9227875]
9.45 Smaker [1277962]
Grillad oxfilé.
9.55 Semesterpengar [1273146]
10.05 Gökboet [6575287]
10.55 Vad ska vi äta idag? [9458707]
11.00 Köpkanalen [910894]
12.00 Astro-tv [832417]
12.30 Sommarcaféet [922639]
13.30 Semesterpengar [774504]
14.05 Djungelfamiljen [558788]
Hotfulla Afrika. Brittisk dramaserie.
15.00 Vad ska vi äta idag? [817829]
15.05 Dolda liv [5498455]
15.30 Dolda liv [276558]
15.55 Dolda liv [6409813]
16.25 Semesterpengar [292409]
16.50 Läkarna [9350320]
17.40 EastEnders [510702]
18.15 EastEnders [110946]
Ovisshet. Brittisk dramaserie.
18.50 Vad ska vi äta idag? [5146788]
19.00 Sjuans nyheter [116436]
19.10 Kauppalehtis ekonominyheter [722417]

19.20 Resultattrutan [2600320]
19.25 Dagens väder [2705829]
19.30 Fräscha upp hemmet [327900]
Tips för renovering och inredning.
20.00 45min Special: Jungfrubrudar [491184]
Var sjätte amerikansk flicka lovar att inte ha sex före bröllopet. Kyskehts-löftet ges ofta på en fin pappadotter-bal, där man tillsammans firar en "ren" livsstil.
21.00 C.S.I. New York [761469]
Amerikansk polisserie. Del 2 av 2.
21.55 Viking Lotto och Joker [4589542]
22.00 Tians nyheter [575165]
22.15 Dagens väder [1456184]
22.20 Resultattrutan [9840165]
22.30 Lärlingen [940469]
En lyxig Lexux. Donald Trump är åter på jakt efter nya förmågor.
23.30 Sanning eller myt [507843]
Sjösjuka. Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel.
0.30 Skurkklubben [7316130]
1.25 Semesterpengar [4712721]
2.25–6.00 MTV3 Chat [85513837]

debatt

Hur stor är skarvens påverkan?

■**För en vecka sedan** for jag tillsammans med min brorson ut till vårt vattenområde i Finbo Österfjärden, för att där försöka få litet fisk till våra familjer. Det var vår första fiskeresadit ut för i år. Väderförhållandet var fint och vi hade vissa förväntningar. Vi lade både på djupa och grunda vatten, totalt 12 nät, vilka var ute över natten med risk för mycket simpor. Vid kvällens läggning såg vi på avstånd en vuxen säl titta upp efter båten. Likaså satt det något 50-tal skarvar på Haxholmama och Lerklubb och ”målade” stränderna ilaluktande vita, men de fanns även i många små spridda grupper simmande i fjärden. Det här har i och för sig inte varit en ovanlig syn under de senare åren, men inte i samma mängder.

Våra förväntningar grusades med besked då vi drog upp näten följande morgon. Det innebar det sämsta fisket jag någonsin varit med om! Det som skulle bli fiskmiddag för våra förväntansfulla familjer, blev totalt en liten sik, två abborrar, en skadad flundra och 14 simpor! Vi satt helt frågande inför faktum, som var långt ifrån ett normalt dåligt fiske. Nå-

gon åverkan av sälen kunde vi inte märka. Då riktades våra misstankar förstas mot alla de (enligt mitt tycke) fula, stora svarta skarvarna som syntes litet över allt. Osökt ställde vi oss då frågan, hur kan de personer klara sig som försöker livnära sig på att fiska, och livnära sig under dessa mycket svåra förhållanden? Varifrån skall den fisk vi önskar köpa komma? Jo, naturligtvis från den i Norge uppfödda laxen, som matas med oerhörda mängder fiskfoder, vilket uppfiskats av mastodonttrålare i världshaven, och består av många utrotningshotade fiskarter! Detta är varje dag många ålänningar medhjälpliga till, som ”tvingas” köpa denna lax i brist på tillräckligt med hemmaproducerad fisk. **Likaså** kan de som röstade för vår EU-anslutning komma ihåg, att det var från det hållet det idiotiska förslaget kom att våra fiskare tvingades sluta med laxfisket och slumpa bort båtar och bragder, på grund av tumlaren som nu bevisligen inte finns eller hör hemma i Östersjön! Jag såg för 70 år sedan tumlare i Ålands hav. Vad vi i dag vet är att det finns en gräsälspopulation på

25-30.000, som kan bli cirka 40 år gamla, och att de konsumerar ungefär 300.000 kilo lax/år utöver annan fisk, när fiskenäringen fått tillstånd av EU på ca 100.000 laxar! Det går förstås även att skylla problemet på förändringarna i våra vatten. Men lägger vi till detta dagens gräsälsbestånd och nu ytterligare skarvinvasionen i våra innerskärgårdar så har vi enligt min mening svaret på frågan om den dåliga tillgången av fisk på vår lokala marknad. **Jag vill här ge** ett belysande och varnande exempel, som nyligen hände på morgonen lördagen den 25 juli, då det gäller skarven i vår skärgård. Platsen är Husfjärden, vid Bovik Berghamn i nordvästra Hammarland. Tidigt på morgonen hördes ett brus i luften och inflygande utifrån österfjärden kommer en stor flock på cirka 200-300 skarvar inflygande i viken och landar rätt långt in i den. Där bildar de en lång tät linje över viken och börjar en fiskande ”notdragnin” ut genom det rätt grunda viken. När de kommit fram till den yttre delen, flyger de upp och återvänder till utgångsplatsen inne i viken och upprepar åter föregående

Ingen välkommen syn. Den som fiskar till husbehov har inte mycket att hämta där skarvarna dragit fram, konstaterar insändarskribenten. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

intensiva fiskande. När också den ”notdragningen” var gjord, flyger hela flocken in mot Bovik, Ersskärs udden strax utanför Slottskär, där de på linje fiskar av sundet mellan Jutskär och Stenskär. Det här betydde att åtskilliga kilogram små och stora fiskar av alla slag försvann ur dessa vatten, vid deras kollektiva och väl arrangerade fiske. När vi vet att dessa mängder fåglar också dagligen

ligger ute i fjärdarna och tillgodoser sitt stora mat behov och tillsammans med salarna stör fisken, ger det ett givet svar på dagens dåliga fiskförekomster inom vissa områden. **Därför** var det ett välmotiverat beslut att släppa jakten på skarven fri och nästa beslut borde vara att endast ha salen fredad under deras reproduktions tid. Då har vi gjort vad vi kunnat för att i framtiden kunna ha kvar ett någorlunda meningsfullt fiske. Allt vilt har rätt till att existera och finnas i vår fauna. Men när det av olika orsaker går snett och får sådana dimensioner att det på ett avgörande sätt äventyrar balansen och människors uppehälle, bör vi på bästa sätt medverka till att om möjligt, med tillgängliga medel tillrättalägga saken. Vi har ett ansvar.

Bengt Häger

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Det är bra att Nyan berättar om farligt kvicksilver i lågenergilampor. Men man kunde också informera om kvicksilver i vaccin som är ett mycket större problem för folks hälsa. **0457.**

■ Kan det bär till fast man är fruktlös? **050.**

■ Läkemedels industrin är en investerings industri driven av aktieägarnas vinster. Att förbättra mänsklig hälsa är inte drivkraften bakom denna industri. **040.**

■ Vi tycker att personalen på skärgårdsfärjorna (Södra linjen förstås) är duktiga. Det går så smidigt. Vi är glada att ni finns. Vi tycker också om de turister som tar er ut till oss. Stort tack till er. **040.**

■ Man blir lite fundersam när man ser räddningsverkets hela manskap kväll efter kväll på arbetstid stå och hänga, först på WHA under öspelen och nu senast under Rock-off. Det ser inte så bra ut! Har dom inte vettigare saker att göra mellan utryckningarna? Så varför inte utnyttja dom till andra samhällsnyttiga tjänster om det finns så mycket överlopps tid? **040.**

■ Den ”hemlösa” katten i fiskehamnen bor 100 meter därifrån men verkar tyvärr gilla att hänga runt fiskebåtarna. Vänligen mata honom inte så han hålls hemma. Han blev kräsen och kräver färsk fisk konstant sedan flytten i närheten av hamnen för några månader sedan. Mvh **Ruinerad kattägare.**

■ Man kan ju göra enkla misstag! Kan man även göra svåra misstag? **050.**

■ Guldfärgad Nopsa damcykel vid Lilla holmens vändplan. **0457.**

■ Vem äger en svart liten frasse med rött halsband, typ fästingband, i trakten kring Brusta vid Vandöfjärden? Han är jämt utanför oss och på nätterna kommer han in och äter upp våra kissors mat. Har varit in även dagtid. Vi har kattlucka åt våra. Börjar tröttna på att jaga ut han nu. Har han ett hem, eller är det ett fall för djurskyddsföreningen?

Han är jämt vrålhungrig. Ring om du vet nåt. Tycker synd om katten. **040 7361922.**

■ Det är loppis i Hulta hela augusti alla söndagar. **0457.**

■ Nyckelpigan som flög från trappan på Nygatan i helgen, hoppas den hitta rätt ägare. **0457.**

ENGÅNGSERBJUDANDE

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet

15% på dagsresa

Erbjudandet gäller t.o.m. 31.1.2010

Nyankortet

sätter guldant på

■ Vilka bestämmelser gäller för parkering och körning vid bärplockning på landsbygden? Vissa markägare blockerar bilarna med stenar och stockar. **040.**

■ Vad vill du Boman? **040.**

■ Det finns dagens rätt! Varför inte dagens fel? **050.**

■ Till signaturen ”Väldigt besviken och arg kund”, det står ju i Elgigantens annons att erbjudandet gäller så långt lagret räcker, och att deras ”tillgångsgaranti” inte gäller för annonsvaror... Läs annonsen ordentligt nästa gång förrän du klagar. **040.**

■ Det är bra med möbelrea, men när ska vi som jobbar måndag-fredag 9-17 handla? Möbelaaffärerna på Åland har stängt på lördagar! Tack och lov att affärerna har öppet på lördagar i Sverige! **Heja Åland!**

■ Åland förfinskas? Pyttsan! Jurmo har redan övergett svenska språket. Nu heter det Island in the sun. Så där ja, snart är Åland engelskspråkigt (om cirka 40år) ? **Språkvaktaren.**

■ Tack L. Svartström för en ärlig och insiktsfull recension av Joeloperan. **050.**

■ Kändis och kändis, han jobbar på vår verkstad men här heter han Marlon Brändö! **040.**

■ Enligt Nya Ålands redaktion så

skriver ni inte om sånt som inte är anmält till obs det händer-kalendern. Undrar vad ni gör vid en större oförutsedd händelse som inte anmälld till kalendern? **0457.**

■ Han är 28 år och jag är 16 år. Är det fel att vi älskar varandra? Jag vill har svar. **0457.**

■ Två cyklar i korsningen Havsgatan - Norra esplanadgatan. **0457.**

■ Du i den silvriga Forden som kom körandes längs östra utfarten på tisdagen runt 15-tiden, jag ber om ursäkt för att jag bara körde ut. Jag såg dig inte. Ursäkta. **Tjejen i den gråa Toyotan.**

■ Anta ”glömde” att ta med minskade jordbruksbidrag i sin hel sida i Nyan. Enligt honom så måste alla spara i dessa ekonomiska tider men inte ett ord om jordbruksstödet. **0457.**

■ Om Sundman är full eller nykter ger jag blanka f-n i. Nyan, ge oss riktiga nyheter. **Kosken.**

■ Hoppas att du blev mätt, din lilla klåfingriga j-l som snodde vår mat från kassan i Mattssons i Godby söndag eftermiddag. Hälsningar från **Den hungriga familjen.**

■ Guldstjärna till Petronella för en mycket bra Pippi! Ni som har barn 3-6 år, satsa på Bentes någon

av de sista sommarkvällarna. Eller förresten, gå ändå - Janke B i lila klänning är obetalbar! **070.**

■ Boka för allt i världen ingen balkongplats i Alandica. Hälsar en missnöjd som satt där och såg endast en liten del av scenen med nackspärr som biverkning. Dessutom höll jag på att flyga omkull i trappan där man inte ser var den slutar. H. **En operabesökare.**

Ta kontakt du som klagade på jordgubbsförsäljningen

■ Du som skickade mes-set som publicerades i måndagens Nya Åland, där du skrev att du tyckte det såg miserabelt ut kring jordgubbsförsäljningen vid Teboil. Kan du vara så snäll och höra av dig till ägaren av försäljningsplatsen eller till ägarna av Teboil istället för att vara anonym i tidningen.

Jordgubbsimporten Sven-Erik

NYANS ROS

....till försäljaren på Dillen för gott samarbete i barnuppföstran. **Ishockeyspelaren** rosar.

HÄLGE

ZITS

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.40 L	M:HAMN 04.25 13.45 00.45 L	→	STOCKHOLM 09.30/17.00 18.15/19.30 06.10/07.10	→	M:HAMN 23.45 02.50 L 13.35
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15	L = Långnäs				

Transport till/från Mariehamn-Långnäs skall förbeställas
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

www.tallinksilja.fi
SILJA LINE
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)

TALLINK	Check-in senast 30 min. före avgång			
Sthlm - Mariehamn - Tallinn				
17.45	—	00.50	→	01.00 — 10.00
10.00	—	05.00	→	04.50 — 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi				
tel 16 711 el. 06001 74552				
(1,64 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)				

Turlista 1/5–30/8 2009 (lokala tider)				
Från Eckerö	Alla dagar	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00	20.00
Nytt biljettsystem! Förhandsboka bilplats för snabb incheckning.				
Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla båtankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.				
Bokning: tel. 28 300, växel 28 000 Grisslehamn tel. 0175-258 00 Bokning även på www.eckeroerlinjen.ax				

ECKERÖ LINJEN

Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar M:hamn Sthlm
10:00 → 15:45
Sthlm M:hamn
Sönd-Onsd 18:00 → 02:00
Torsd-Lörd 18:00 → 03:30

Weekendkryssningar 18.6-2.8
Reservation för charteravg.
Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 30.8.2009

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR alla dagar

M:hamn	Kapellskär	Stockholm	Fartyg
07.30	→	ca 10.00	Rosella
12.45	→	ca 15.30	Rosella
18.30	→	ca 21.00	Rosella
12.00	→	07.10	Rosella
18.00	→	13.10	Rosella
23.00	→	18.10	Rosella

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland–Stockholm dagligen		Åland–Finland dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO/H:FORS
01.10 L	→	06.30	
04.35 M	→	09.40	
09.55 M	→	15.30	
14.25 M	→	18.55	
14.10 M	→	07.45	
23.35 M	→	16.45	
07.45 M	→	18.00	
03.20 L	→	20.10	
03.30 L	→	07.35	Åbo
14.25 M	→	19.50	Åbo
23.45 M	→	10.00	Hel
14.10 M	→	08.45	Åbo
01.00 L	→	21.00	Åbo
04.25 M	→	17.30	Hel

M= Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

ONSDAG 29 JULI 2009

dagens turist

“Vi har sandstränder”

Dagens turister Patricia Komorska och Maciej Muzalewski kommer från Gdansk i Polen. Nya Åland träffar dem i Degerby gästhamn.

De har seglat till Föglö från Gdansk via St. Petersburg, Helsingfors och Åbo och ska snart vidare mot Mariehamn och sedan Stockholm. Seglatsen har pågått i en och en halv månad men besättningen byts ut lite nu och då.

–Till Stockholm flyger det in en ny besättning och vi kliver av, säger Patricia.

När de inte seglar runt Östersjön under sommaren studerar Patricia och Maciej är kabel-tv-ingenjör.

Nu är Patricia på väg upp i masten med en sele, någonting har lossnat och måste repareras.

–Det här blir en bra bild, säger Maciej som berättar att det inte är första gången någon reporter kniper tag i dem på deras segelbåt.

–Förra året när vi var i Göteborg på väg till Bergen kom också en reporter och ville prata om vår båt, säger Maciej.

Om jag kommer till Polen och Gdansk någon gång vad ska jag se?

–Gamla stan är väldigt vacker, den är byggd i holländsk renässansstil och förstördes av ryssarna på 1940-talet, Men man har byggt upp den igen precis så som den såg ut, säger Maciej.

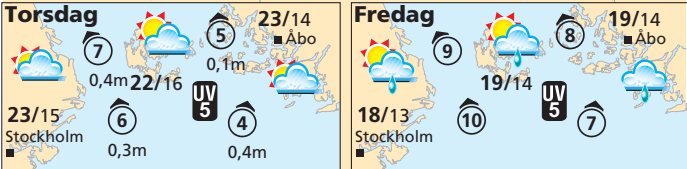
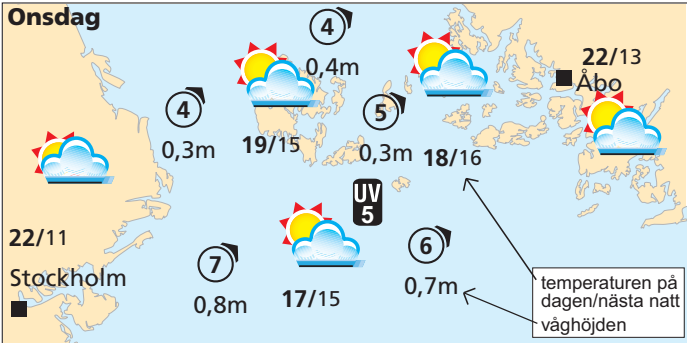
–Sedan har vi Europas längsta träpir, den är 300 meter lång, och fina sandstränder. Här har ni bara sten och berg men vi har gyllene sandstränder. Det är fint, berättar Patricia.

Text och foto: JOHAN ORRE

Storseglare. Patricia Komorska och Maciej Muzalewski från Polen har seglat i en och en halv månad men om en vecka är det klartseglat då de kliver av båten i Stockholm och en ny besättning tar vid.

vädret

I går kl 15		temp.	moln.	Max/min temp. 21.7 - 28.7. klo 9	
Jomala	19			max. datum	min. datum
Åbo	20			Jomala +20,4	25.7. +11,8
Helsingfors	20			Åbo +22,3	23.7. +9,2
Stockholm	19			H:fors +23,1	24.7. +13,1
		temp.	vind	* =Dagar saknas temp. moln	
Nyhamn	18	5	9	Jomala	22
Märket	16	5	7	Åbo	22
Kumlinge	19	5	6	Helsingfors	23
Vattenståndet i går kl 15		Utomlands i går			
Föglö +15 cm	Åbo +14 cm	Köpenhamn	21	Madrid	33
		Oslo	22	Rom	31
		Bryssel	20	Aten	32
		Moskva	23	Las Palmas	28
		London	20	Phuket	31
		Stockholm	4:28	Peking	30

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min + lsa

dagens rätt

Grisfilé med apelsin

600 g grisfilé
2 små
lökar
50 g smör
salt,
vitpeppar
1 dl vitt vin
3 apelsiner
1 lagerblad, en kvist persilja
1 tsk arrowrot

Hacka löken grovt. bryn de hela filéerna och lägg mot slutet i löken. Salta och peppra.

Späd med vinet och saften av 2 apelsiner, lägg i lagerbladet och persiljan. Lägg lock på och efterstek på svag värme ca 20 minuter. Skala det gula av den sista apelsinen och strimla skalet fint. Koka dem mjuka i litet vatten. tag ut några vackra apelsinklyftor till garnering.

Tag upp filéerna, rör ut arrowroten i en aning vatten och avred såsen Smaka av. Skiva filéerna på snedden, lägg dem på varmt fat, slå över såsen och garnera med apelsinskal och -klyftor. Kokt ris till.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Fönster och dörrar

MONTERADE

I stil med ditt hus.

Ring och beställ gratis förevisning:

Tiivituote Oy
Stefan Toivola 020 7690 323

tiivi

www.tiivi.fi

Nya Åland sänd SMS/MMS till 0457-3234444

MESSA NYAN
0457 3234444